СОНЦА:
Усход, захад, даўжыня дня:
Мінск — 5.47, 20.29, 14.42;
Віцебск — 5.33, 20.22, 14.50;
Магілёў — 5.36, 20.18, 14.42;
Гомель — 5.36, 20.13, 14.37;
Гродна — 6.01, 20.45, 14.44;
Брэст — 6.08, 20.39, 14.31.

МЕСЯЦ:
Апошняя квадра 25 красавіка.

ІМЯНІНЫ:
Васіля, Зінона, Ісака, Івана, Апанассі;
Марка, Яраслава.

ЗВЯЗДА

25 КРАСАВІКА 1992 г.
субота, № 85 (21863)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 50 кап.

ПОПЕЛ ЧАРНОБЫЛЯ СТУКАЕ Ў ДУШЫ

Шэсць гадоў назад праз сэрца кожнага грамадзяніна Беларусі прайшла трэшчына ад ядзернага выбуху. Ці зарасце яна калі-небудзь?

Шмат пра што нагадвае гранітна-мармуровы Знак памяці ахвярам Чарнобыля, які год назад быў адкрыты і асвячоны ў беларускай сталіцы. Пра многае думаецца тут, у зацішным кутку зялёнага парку, што на скрыжаванні вуліц Арлоўскай і Карастаянавай...

Віруюць думкі аб сумным лёсе ні ў чым не вінаватых ахвяр бязлітаснага ядзернага джына, аб будучым тых, каго, зусім магчыма, яшчэ падпільноўвае «мірны атам». Нагул — аб трагічным лёсе нашай знявечанай зямлі.

А яшчэ — аб тым «гонары», якога мы, беларусы, ні кога не прасілі,— каб жыць да нядаўна ў так званую постчарнобыльскую эпоху. Як многа зрабіла для гэтага таталітарная сістэма, якая вельмі старалася пераканаць і ўсіх нас, і ўвесь астатні свет, што яна «працуе» на карысць чалавека! І як мала на самай справе яна пра чалавека думала.

Сапраўдныя ж людзі таму і завуцца людзьмі, што кожны з іх здольны ўсёй душою адчуць пакуты свайго бліжняга. Заўтра, у шостую гадавіну нашай агульнай трагедыі, хіба ж мы, дзе б ні знаходзіліся, абавязкова памянём усіх ахвяр Чарнобыля, а ў царквах з сумнай урачыстасцю жалобна загучаць стараданні харалы.

...Жыццё, аднак, працягваецца, і таму думкі паступова скіроўваюцца да аднечага, да свята свят Вялікадня, які па вышэйшай Боскай волі сёлета супаў з гадавінай трагічнай для нас даты. Божа напамінак для ўсіх нас, людзі?..

Будуць гучаць і іншыя, ужо ўрачыстыя гімны Збавіцелю роду людскога, які ў свой час даў усім людзям вызваленне праз зямным жыццём. Бо сказана ў Свяшчэнным Пісанні: «Я ёсць Уваскрэсенне і Жыццё». Можа, кожнаму з нас, хто ўспомніў гэтыя словы і задумаўся над імі, і завіднеў у душу трохі святла: а ці ўсё я зрабіў, каб наша існаванне хоць бы некалі ў будучым зрабілася падобным на жыццё, сапраўды дастойнае чалавека?

Ці можа нарадзіцца ў сэрцы што-небудзь іншае, калі, схіліўшы галаву, стаіш перад Знакам памяці, перад дрэвамі, вяршыні якіх перавязаны жалобнай стужкай, а перад вачамі зіхацяць маленькія трапяткія агеньчыкі — свечкі жалобы?

(Іншыя матэрыялы, прысвечаныя шостай гадавіне чарнобыльскай катастрофы, друкуюцца на 2-й старонцы).

Галіна КАРЖАНЕЎСКАЯ

ПЕРАСЯЛЕНКА

Ў перасяленкі сягодня
свята—
Улазіны.
Хоць і бяскорміца,
А стол па-сялянску ломіцца.
Мэблі не шмат,
Ды гасцей багата.

Шчасця жадаюць,
А вочы долу.
Якое тут, людцы, шчасце!
Двое ў новай хаце,
Сумныя навасёлы.

Перасяленка—
Не ўдава, не паненка.
Муж аб'еўся груш,
Бо дзіцёнак нядуж.

Галоўкі цяжкой
Не ўтрымаць.
Не можа ні сесці, ні стаць.
Ці на руках ён,
Ці на каленках...
Пашкадавалі перасяленку.

Усюды спраўляйся.
Як на крыжы—
У магазін, у ЖЭС, у аптэку.
Зіркае спужана
Хлопчык-калека,
Як з мамай танцуе
Дзядзька чужы.

Добра, што ціхі:
Ні крыку, ні енку...
Эх, нагаруешся,
перасяленка...

ПАСХАЛЬНАЕ ПАСЛАННЕ

мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта, патрыяршага экзарха Усяе Беларусі, члена Свяшчэннага Сінода

НАЙАСВЯЧОНЫЯ АРХІПАСТЫРЫ, ПАСТЫРЫ, ПАЧЭСНАЕ ІНАЦТВА І ЎСЕВЕРНЫЯ ЧАДЫ БЕЛАРУСКАЙ ПРАВАСЛАЎНАЙ ЦАРКВЫ!

УВАСКРАСЕННЯ ДЗЕНЬ, І ПРАСВЯТЛІМСЯ УРАЧЫСТАСЦЮ, І АДЗІН АДНАГО АБДЫМЕМ. СКАЖАМ, БРАТОВЕ, І НЕНАВІСНІКАМ НАШЫМ ДАРУЕМ УСЁ УВАСКРАСЕННЕМ...

Сціхіра Вялікадня.

ХРЫСТОС УВАСКРЭС!

Узлюбленыя! Хрыстос ісцінна ўваскрэс. А калі б Хрыстос не ўваскрэс,—кажа апостал Павел,—дык дарэмная і вера наша. Хіба можа пагадзіцца наш дух і наш розум з тым, што труною завяршаецца быццё чалавека—вянка Божага тварэння! Не! Сёння мы разам з усёю Царквою «смерці святкуем умярцвенне, ада разбурэнне, іншага жыцця вечнага пачатак» (Канон Пасхальны). **Таму такі светлы і радасны дзень святога Вялікадня, а за ім і кожны нядзельны дзень года.**

Сярод радасцяў і маркотаў бурлівага і пераменлівага зямнога быцця, калі ўзнікаюць і руйнуюцца магутныя, здавалася б, вечныя зямныя царствы, калі бясслаўна паміраюць мудрацы веку гэтага, калі з'яўляюцца і знікаюць традыцыі і звычаі людскія,—толькі прамяністае свята Пасхі Гасподняй пераможнай і радаснай весткай Уваскрасення асяняе быццё чалавечага роду.

Як чалавек, Гасподзь наш Ісус Хрыстос трыццаць тры гады жыў сярод людзей, вучыў іх праўдзе жыцця, дараваў грахі, ацаляў ад хваробаў, уваскрашаў мёртвых і, нарэшце, прынёсшы Сябе за нас у выкупіцельную ахвяру Богу, «уваскрэс з мёртвых, першынец з памерлых» (1 Кар. 15, 20). **Тым самым Ён паказаў кожнаму з нас шлях да збавення ад грэху, шлях да вечнага жыцця з Богам. І мы верым, што смерць на Зямлі не ёсць знішчэнне, канец быцця, а толькі пераход да жыцця іншага, вечнага.**

Святы апостал Павел абвяшчае: «У Хрысце ўсе ажывуць, кожны ў сваім парадку: Першынец—Хрыстос, потым—Хрыстовыя, у прышэсце Яго» (1 Кар. 15, 22—23). **У гэтых прарочых словах выяўлена ўсё наша спадзяванне. Ахвярная любоў Хрыста мацнейшая за тленне—яна перамагае смерць! Але гэты прадказаны дзень нашага супольнага ўваскрасення схаваны ад чалавечага разумення. І чакаючы другога прышэсця Госпада нашага Ісуса Хрыста, мы павінны быць увесь час гатовыя да гэтай сустрэчы, павінны жыць у згодзе з Яго святымі запаведзямі.**

Праваслаўны хрысціянін, асабліва ў наш неспакойны час, заўсёды павінен быць напагатове: раніцай, удзень і ўвечары—усе свае помыслы і ўчынкі вымяраць паводле Хрыстовага вучэння і настаўленняў святых айцоў аб любові да Бога і бліжняга — аб міласэрнасці. У гэтым мы павінны бачыць залог нашага духоўнага збавення і шчаснасці зямной Айчыны— Беларусі.

Узлюбленыя ў Хрысце найасвячоныя архіпастыры, найпачэснейшыя айцы, браты і сёстры! Ад усёй душы віншую вас з радасным святам Пасхі Гасподняй і хачу падзяліцца тым, што трывожыць мой розум і сэрца.

Гасподзь наканаваў нам жыць у перыяд вялікіх патрасенняў. Цяпер суровы, цяжкі, але і ратавальны час: абрынулася дзяржаўная сістэма, заснаваная на вучэнні, што адмаўляла быццё Бога. Гэты светапогляд пазбаўляў людзей сапраўднага сэнсу жыцця, зводзіў іх, створаных паводле вобраза і падабенства Божага,— да стану бясслоўных. Пры гэтым уціскі і ганенні на Царкву, на пастыраў і вернікаў перавышалі ўсе вядомыя дагэтуль ганенні на хрысціян.

Але свяча не згасла! І Царква Хрыстовая подзвігамі святых пакутнікаў і спавядальнікаў здолела не толькі выжыць, але і быць тым горадам, які наверсе гары стаіць (МФ, 5, 14) **і да якога імкнуцца спадзяванні людзей. Зноў пераконваемся ў непахіснасці слоў Хрыста Збавіцеля: «Збудую Царкву Маю, і брамы пякельныя не адолеюць яе»** (Мф, 16, 18).

Аднак у нашым грамадстве зарадзілася духоўная спустошанасць, і сёння мы востра перажываем плён гэтай грахоўнай спадчыннасці.

Што мы бачым навокал! Разброддзе ідэй і думак, рэзкае падзенне нораваў і як вынік гэтага—распад сям'і, нестабільнасць у штодзённым жыцці грамадства, хваравітую ўзбуджанасць людзей, а часам і азлабленне—усё гэта спараджае рознага роду спакусы і разлады.

Газетныя артыкулы, перадачы радыё і тэлебачання побач з духоўнымі і рэлігійнымі тэмамі абвальваюць на народ тлумы ўсё новых і новых прадказальнікаў і гаіцеляў, магаў і экстрасенсаў, варажбітоў і чарадзеяў, якія зводзяць людзей далёка ўбок ад Евангелля Хрыстовага, у якім Ён кажа: «Я—шлях і ісціна і жыццё» (Ін. 14, 6). **Узнікаюць ерасі і ўнутрыцаркоўныя расколы, якія чыняць перашкоды адзінству Святой, Саборнай і Апостальскай Царквы.**

Госпадзі! Агародзь нас сілаю Крыжа Твайго і Уваскрасення! Дай нам крэпасць Тваю і благаславі людзей Тваіх мірам!

Але каб не стаць толькі асуднікамі грэху іншых, мы, пастыры, слугі Царквы, павінны прызнаць і сваю чалавечую немач і выспавядаць яе перад вамі, бо недахопы ў царкоўным жыцці і на нашым сумленні, за што і просім даравання.

Аз, недастойны архіерэй ваш, найперш усведамляю свой грэх перад Богам, Царквою і паствою, калі, шукаючы дабрабыту Царкве, спадзяваўся часам толькі на чалавечыя сілы, на сваё чалавечае разуменне і ўступаў у супроцьстаянне разбуральным антыцаркоўным планам, забываючы параду Псалмапеўца: «Не спадзявайцеся на князёў, на сына чалавечага, у якім няма выратавання» (Пс. 145, 3), **словы Хрыста: «Без Мяне не можаце рабіць нічога»** (Ін. 15, 5).

Узлюбленыя! Магчыма, святочны настрой і ўрачыстыя абставіны не для такіх роздумаў, але я жадаю сустрэць Вялікдзень з радасцю на сэрцы, а гэта магчыма, толькі зняўшы з сумлення свой грэх малавер'я і славалюбства.

Таму менавіта ў гэты святы дзень я і хачу пачуць ад вас, мая ўзлюбленая паства, голас даравання маім грахам дзеля Хрыста і Яго слаўнага Уваскрасення.

Даруйце мне, браты і сёстры! Даруем адзін аднаму ўсё Уваскрасеннем!

Хрыстос Уваскрэс!

Дарагія архіпастыры, пастыры, браты і сёстры! Усім нам, хто святкуе сёння Светлае Хрыстовае Уваскрасенне, належыць цвёрда памятаць настаўленне апостала Іакава: «Якая карысць, братове мае, калі хто кажа, што ён мае веру, а дзеяў не мае!.. Бо, як цела без духу мёртвае, так і вера без дзеяў мёртвая» (Іак. 2, 14, 26).

Таму, святкуючы сёння Пасху Хрыстовую, згадаем і трагедыю нашу, якая адбылася ў гэты дзень роўна шэсць год назад у Чарнобылі. Перад намі бясконцае мора працы і клопату пра тых, хто ў цяжкіх хваробах жыве і будзе далей несці свой жыццёвы крыж. Яны чакаюць ад нас дзейснай любові, спагадлівай міласэрнасці і канкрэтных учынкаў, у чым і выявіцца сутнасць веры нашай.

Ад глыбіні сэрца яшчэ раз віншую з Пасхай Хрыстовай усіх жыхароў нашай Рэспублікі, усіх шанавальнікаў гэтага выратавальнага дня.

Хай будзе благаславенне Хрыста Ўваскрэслага з усімі вамі. Амінь.

ХРЫСТОС УВАСКРЭС!
ІСЦІННА ЎВАСКРЭС!

ФІЛАРЭТ,
МІТРАПАЛІТ МІНСКІ І СЛУЦКІ,
ПАТРЫЯРШЫ ЭКЗАРХ УСЯЕ БЕЛАРУСІ.

Пасха Хрыстовая
1992 г. г. Мінск.

ВОЗГЛАС

ЧАЭС-інформ

Пачынаючы з сённяшняга нумара мы збіраемся рэгулярна інфармаваць чытачоў аб стане спраў на Чарнобыльскай АЭС. Аб'ектыўную і тэрміновую інфармацыю мы, а значыць і чытачы, будзем атрымліваць ад аддзела знешніх сувязей ЧАЭС.

Інфармацыя
на 8 гадзін раніцы 24 красавіка

Першы энергаблок знаходзіцца ў планавым капітальным рамонце. Другі энергаблок падтрымліваецца ў ахалоджаным стане. Трэці энергаблок 11 красавіка ў 6 гадзін 56 хвілін выведзены на бягучы рамонт з захаваннем рэгламенту работ і выкананнем прафілактычных мерапрыемстваў у сувязі з інцыдэнтам на Ленінградскай АЭС. Парушэння ўмоў і правіл бяспечнай эксплуатацыі няма.

Пагадненне ёсць: людзі выйдуць на работу

САЛІГОРСК. Забастоўка калійшчыкаў, якая працягвалася амаль два месяцы, спынена. Нарэшце падпісана тарыфнае пагадненне паміж урадам, прафсаюзам рабочых хімічнай і нафтахімічнай прамысловасці і незалежным прафсаюзам гарнякоў Беларусі на гэты год.

Падпісана таксама і часовае пагадненне Савета Міністраў рэспублікі, абодвух прафсаюзаў і стачачнага камітэта «Беларускалія», першым пунктам якога — адстаўка з 30 красавіка генеральнага дырэктара аб'яднання. У дакуменце агаворваецца, што 15 працэнтаў ад выручанай прадпрыемствам валюты пойдзе на аплату працы шахцёраў, а 60 працэнтаў кошту асноўных фондаў будзе перададзена ва ўласнасць калектыву.

Мілітарызацыя?!

Ні ў адной з незалежных дзяржаў, што ўзніклі на месцы Савецкага Саюза, не было такой высокай канцэнтрацыі войск, як у Беларусі: дзесяць дывізій на дзесяць мільёнаў насельніцтва. А вось у суседняй Украіне, для параўнання, — 20 дывізій на 50 мільёнаў насельніцтва. Такім чынам, здаецца, Беларусь на першым месцы ў Еўропе па колькасці ваенных на душу насельніцтва. Больш за 24 тысячы ваеннаслужачых стаяць у рэспубліцы ў чарзе на атрыманне жылля, і чакаць ім прыйдзецца не менш 10—15 гадоў.

НА СЕСІІ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА

ДЭПУТАТЫ РАЗ'ЯЗДЖАЮЦЦА. ПРАБЛЕМЫ ЗАСТАЮЦЦА

Вялікдзень дэпутаты будуць святкаваць дома — учора сесія Вярхоўнага Савета завяршылася.

Апошнія дні былі надзвычай напружанымі. Каб паспець да выхадных, парламентарыі вырашылі павялічыць рабочы дзень. Наўрад ці гэта палепшыла якасць абмеркавання дакументаў, затое значна павялічыла хуткасць, якой заўсёды так не хапала нашаму парламенту.

Можна доўга пералічваць назвы законаў і пастаноў, якія за апошнія два дні разгледзелі і ў асноўным прынялі дэпутаты: «Аб прафесіянальных саюзах», «Аб ахове навакольнага асяроддзя», «Аб аператыўна-вышуковай дзейнасці», «Аб агульных асновах дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі», «Аб пенсіённым забеспячэнні ваеннаслужачых», канцэпцыю судова-прававой рэформы. Нават беглы аналіз усіх гэтых важных заканадаўчых актаў заняў бы вельмі шмат месца. Таму спынім увагу толькі на пастанове, якая зацікавіць кожнага жыхара рэспублікі, бо закранае інтарэсы ўсіх. Вярхоўны Савет учора пастанавіў, што закон «Аб прыватызацыі жыллёвага фонду» пачне працаваць з 1 ліпеня г. г. За два месяцы, што засталіся да гэтай у пэўным сэнсе эпахальнай даты, Савет Міністраў павінен падрыхтаваць праграму забеспячэння жыллём грамадзян рэспублікі і вызначыць парадак, згодна з якім будуць прадастаўляцца льготныя крэдыты забудоўшчыкам і тым, хто захоча набыць уласную кватэру або дом. Мяркуецца, што мясцовыя ўлады будуць бесперашкодна выдзяляць зямлю пад забудову, а таксама будаўнічыя матэрыялы. Пачнуць працаваць спецыяльныя агенцтвы па прыватызацыі жылля. Пры ўсім гэ-

(Заканчэнне на 3-й стар.).

За дзяржаву не крыўдна. А за сябе?

У нас чарговая радасць. Учора ў аэрапорце «Мінск-2» прызямліўся амерыканскі ваенна-транспартны самалёт з грузам гуманітарнай дапамогі медыцынскага і фармацэўтычнага прызначэння. Мы ў захапленні пералічваем, чаго і колькі прыляцела з-за акіяна, бясконца падлічваем кошт падарункаў у доларах, пераводзім долары ў рублі па спекуляцыйнаму курсу і канчаткова шалеем ад шчасця. Як нам дапамагаюць!

Дапамагаюць нам, канешне, ад чыстага сэрца, толькі вось ці вартыя мы гэтай дапамогі?

Усе памятаюць, як свет дапамагаў Эфіопіі (Саюз, вядома, таксама ў гэтым удзельнічаў). Дык там сапраўды людзі выміралі з-за страшэннай засухі, не было чаго есці. А ў нас? У нас мясакамбінаты перагружаны, гарадскія халадзільнікі перапоўнены, жывёлу з гаспадарак больш не прымаюць, а нераскупленыя каўбасы чарнеюць і засыхаюць у вітрынах гастраномаў. І ўсё толькі таму, што вытворцы і гандаль устанаўліваюць цэны без уліку пакупніцкай здольнасці спажыўца. А спажывец, у сваю чаргу, кожны на сваім заводзе, фабрыцы, у аўтапарку і нават фотаатэлье бясконца ўздымае цэны на свае тавары і паслугі. Кожны хоча рэнтабельнасці не менш 40 працэнтаў, незалежна ад таго, як папрацаваў. Для параўнання: усюды 5—6 працэнтаў лічыцца вельмі добра, 7—8 — выдатна, а калі 10, дык гэта ўжо мяжуе з махлярствам. Толькі гэта там, адкуль нам дапамагаюць. А мы, бедныя, з усіх сіл рабуем адзін аднаго і яшчэ не саромеемся цягнуць руку на Захад.

Але не трэба думаць, быццам усё вышэйсказанае з'яўляецца прэлюдыяй да разрывання кашулі з крыкам «За дзяржаву крыўдна!» Не. Кашулі зараз дарагія, а за дзяржаву зусім не крыўдна. Ды і навошта за яе крыўдаваць, калі яна сама гэткае становішча не лічыць за ганьбу. Ва ўрадзе нават створаны спецыяльны аддзел гуманітарнай дапамогі. А мы ўжо навучаны: калі якая-небудзь з'ява падмацоўваецца стварэннем дзяржаўнай кіраўнічай структуры, яна ўваходзіць у жыццё дыхтоўна, грунтоўна і, пэўна, назаўсёды. У апошнім жыццёва зацікаўлены наваствораны апарат. І за яго не крыўдна. Крыўдна за сябе: чаму цэлы народ без маральнага супраціўлення ўваходзіць у ролю жабрака? Чаму жабрацкая псіхалогія ў народнай свядомасці прагрэсіруе так хутка, што людзі не саромеюцца хадзіць у бруднай вопратцы і нават не зліваюць за сабой ваду ў прыбіральнях?

Мы, здаровыя мужыкі, не можам забяспечыць сябе і свае сем'і. За нас гэта павінны рабіць іншыя мужыкі — немцы, амерыканцы, галандцы — з такімі ж рукамі і галовамі. І гэта досыць сур'ёзна. Напрыклад, дзеці, хворыя на цукровы дыябет, асуджаны будуць памерці, калі замежныя дабрачынныя арганізацыі спыняць пастаўкі інсуліну. Тое ж і адносна некаторых іншых катэгорый хворых, для якіх наша фармацэўтычная прамысловасць ніколі не працавала належным чынам. Без дапамогі не абыдуцца ні хірургі, ні гематолагі. Мы ўжо карыстаемся дапамогай як планавымі пастаўкамі.

Нас заўсёды пужалі, што станем для драпежнага капіталістычнага Захаду сыравінным прыдаткам. Пакуль што наадварот — гэта яны добраахвотна сталі прыдаткам нашай медыцыны, сацыяльнага забеспячэння, харчовай прамысловасці. А мы, як у магазіне, толькі пальцам указваем: дай, дай, дай.

Чым усё-такі адрозніваюцца ад нас тыя амерыканцы і немцы, што гоняць сюды самалёты і грузавікі? Уласна кажучы, нічым, апрача таго, што працуюць на сваёй зямлі гаспадарамі, робяць свой бізнес уласным розумам, а не па камандзе таталітарнага бюракратычнага рэжыму.

А наш парламент усё ніяк не збярэцца сур'ёзна парушыць дзяржманаполію ў прамысловасці, у сферы паслуг, у гандлі... Значыць — не разумее, чаму міласціна ідзе з Захаду да нас, а не наадварот?

Тады, сапраўды, за сябе крыўдна. Жыццё ж, як ні круці — адно. Не прастаяць бы яго з працягнутай рукой.

Аляксандр БЯРСУДСКІ.

Добрасумленнасць мае цану

ІЎЕ **(А. Дук).** Праўленне калгаса «Трабы» ўстанавіла стыпендыю для вучняў мясцовай сярэдняй школы. Калгасным стыпендыятам стане той, хто на «выдатна» скончыць чарговую чвэрць. Выдатнікам будзе выплачвацца па 50 рублёў. Канешне, гэта грошы невялікія, але ж у добрай сялянскай сям'і цэніцца кожны рубель. Важна і грамадскае прызнанне добрасумленных вучняў.

На лячэнне ў краіну цюльпанаў

ГРОДНА **(А. Дук).** 24 вучні чацвёртых класаў з розных раёнаў вобласці будуць на працягу амаль трох тыдняў жыць у галандскіх сем'ях і праходзіць курс лячэння шчытападобнай залозы, анеміі, прастудных захворванняў і г. д. Запрасіла гродзенцаў да сябе дабрачынная арганізацыя, дэвіз якой — «Вучыцца дабрыні».

Залаты аб'ектыў

Напярэдадні свята ў «Звязду» прыйшла прыемная вестка — наш фотакарэспандэнт Мікалай Амельчанка стаў лаўрэатам прэміі Саюза журналістаў Беларусі. Калі ў папярэдніх такіх конкурсах вызначаліся, як правіла, «залатыя пер'і» рэспублікі, то цяпер да іх далучыўся і «залаты аб'ектыў».

Шчыра віншуем калегу, разам з чытачамі будзем чакаць ягоных новых знаходак.

Беларусь—Польшча:

Да дружбы і супрацоўніцтва

Як паведамлялася ўжо, 23 красавіка пачаўся афіцыяльны візіт урадавай дэлегацыі Рэспублікі Беларусь у Польшчу. У 9.45 Як-40 зрабіў пасадку ў аэрапорце Варшавы. На лётным полі, упрыгожаным дзяржаўнымі флагамі Польшчы і Беларусі, выстраілася ганаровая варта Войска Польскага. Аркестр выканаў дзяржаўныя гімны дзвюх краін. Ля трапа беларускую дэлегацыю і яе кіраўніка Старшыню Савета Міністраў В. Ф. Кебіча цёпла вітаў прэм'ер-міністр Польшчы Ян Альшэўскі. Цырымонія сустрэчы завяршылася ўрачыстым маршам ганаровай варты.

Першым мерапрыемствам у праграме візіту стала наведанне магілы Невядомага салдата ў цэнтры Варшавы. Кіраўнік беларускай дэлегацыі ўсклаў вянок да Вечнага агню.

У Савеце Міністраў Польшчы пачаліся афіцыяльныя перагаворы. Спачатку прэм'ер-міністр Рэспублікі Польшча Ян Альшэўскі і Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В. Ф. Кебіч сустрэліся ў вузкім коле. Як заўважыў кіраўнік беларускай дэлегацыі, абмяркоўвалася бягучая сітуацыя ў палітычным і эканамічным становішчы дзвюх краін.

Польшча — асноўны гандлёвы партнёр Беларусі. У агульным аб'ёме экспарту беларускіх тавараў на Польшчу ў 1991 годзе прыпала амаль 19 працэнтаў. Тым не менш, імпарт з Польшчы перавышае экспарт і складае больш як 30 працэнтаў. У мінулым годзе ў сувязі са скарачэннем унутраных паставак Беларусь закупіла ў Польшчы збожжа і цукар. Дасягнута дагаворанасць аб закупцы звыш 3 мільёнаў тон збожжа і ў гэтым годзе.

У ходзе перагавораў польскі бок праявіў асаблівую цікавасць да лёсу ядзернай зброі, размешчанай на тэрыторыі Беларусі. В. Ф. Кебіч пацвердзіў цвёрды намер рэспублікі стаць бяз'ядзернай, нейтральнай дзяржавай.

Па ініцыятыве кіраўніка беларускай дэлегацыі было таксама пастаўлена пытанне аб бяспошлінным правозе праз тэрыторыю Польшчы матэрыяльна-тэхнічных грузаў, выдзеленых для Беларусі па рашэнню Прэзідэнта Расіі Б. М. Ельцына з маёмасці Групы савецкіх войск у Германіі.

Аб тым, як расшырыць эканамічныя адносіны з улікам інтарэсаў абедзвюх краін, грунтоўная размова адбылася на пленарным пасяджэнні дэлегацый Рэспублікі Польшча і Рэспублікі Беларусь. Пачынаючы размову, кіраўнік Беларускай дэлегацыі В. Ф. Кебіч сказаў: «настае новы этап у развіцці Еўропы, а значыць і ў нашых адносінах. Граніца паміж Польшчай і Беларуссю павінна стаць граніцай міру і даверу». На пленарным пасяджэнні абмеркаваны пытанні адкрыцця пасольстваў у сталіцах абедзвюх дзяржаў. Дэталёвая гутарка адбылася аб супрацоўніцтве ў транспарціроўцы грузаў, у прыватнасці, выкарыстанні польскага порта Гдыня для транзіту беларускіх тавараў, расшырэнні магчымасцей пагранічнага абмену грамадзян Беларусі і Польшчы, павелічэнні аб'ёмаў узаемавыгаднага гандлю.

У другой палавіне дня старшыня Савета Міністраў Беларусі В. Ф. Кебіч сустрэўся з віцэ-маршалам сейма Польшчы А. Кернам, а таксама з маршалам сената А. Хелкоўскім.

Асаблівае месца ў напружанай праграме візіту заняла сустрэча В. Ф. Кебіча і членаў афіцыяльнай урадавай дэлегацыі з беларусамі, якія пражываюць у Польшчы.

Вечарам ва ўрадавай рэзідэнцыі «Паркова» прэм'ер-міністр Польшчы Ян Альшэўскі даў афіцыяльны абед у гонар Старшыні Савета Міністраў Беларусі В. Ф. Кебіча.

У праведзеных перагаворах і сустрэчах прынялі ўдзел міністр замежных спраў П. К. Краўчанка, міністр унутраных спраў У. Д. Ягораў, старшыня Дзяржкамітэта па знешнеэканамічных сувязях У. В. Радкевіч, старшыня Брэсцкага абласнога Савета В. І. Бурскі, народныя дэпутаты Беларусі А. І. Вярцінскі і М. П. Скарынін, начальнік дзяржмытні Г. І. Шкурдзь, іншыя афіцыяльныя асобы.

***

У пятніцу, 24 красавіка, урадавая дэлегацыя Рэспублікі Беларусь прадоўжыла сваё зна-

(Заканчэнне на 3-й стар.).

Яшчэ і яшчэ раз перачытваю запісы шасцігадовай даўнасці. Нароўля: ціхі, прыгожы гарадок, што прымасціўся на пясчаным беразе шырокай Прыпяці. Тады, у красавіку 1986 года, разам з многімі населенымі пунктамі ён адным з першых на Гомельшчыне быў пасыпаны нябачным попелам Чарнобыля. У час радыяцыйных камандзіровак бачыў напружаную работу па эвакуацыі людзей з небяспечнай зоны, потым — па добраўпарадкаванню населеных пунктаў. У тыя дні яшчэ раз праявілася самаадданасць нашага народа, уменне мабілізавацца, працягнуць руку дапамогі тым, хто трапіў у бяду.

Сёння можна канстатаваць: па змяншэнню вынікаў чарнобыльскай катастрофы зроблена нямала. Што, па ідэі, павінна ў чымсьці змяніць сітуацыю, стабілізаваць яе. Тым не менш, праблемы застаюцца. Такая няпэўнасць параджае ў адных трывогу і страх за сваю будучыню, за лёс сваіх дзяцей, у другіх — абыякавасць, а ў трэціх, наадварот, — веру ў магутнасць арганізма палешука-беларуса, які ўсю радыяцыю «перапрацуе», і недавер да «вучоных-ачкарыкаў», што ўсё спрачаюцца паміж сабой і ніяк не прыйдуць да адзінай думкі: небяспечна ці не жыць у суседстве з радыенуклідамі?

Палешукі «эксперыментуюць». Над імі — таксама...

Старшыня калгаса «Кастрычнік» Іван Зязетка, мяркуючы па ўсім, таксама ў разгубленасці. Вялікія спецыялісты — радыёлагі, радыеметрысты, іншыя «тэарэтыкі», якія не раз і не два пабывалі ў гаспадарцы, зрабілі свае катэгарычныя вывады. Вось гэтыя землі, забруджанасць радыенуклідамі якіх складае ад 15 да 40 кюры на квадратны кіламетр, нельга ні ўзорваць, ні засяваць, бо ўсё тут, калі вырасце, будзе атрутай. На астатніх жа, дзе радыяцыя меншая, можна вырошчваць усё — небяспекі ніякай.

На тым этапе, калі радыяцыя, паводле тлумачэнняў вучоных і медыкаў, уяўлялася нейкай злавеснай сатанінскай сілай, людзі верылі спецыялістам, як Богу. Многія сабралі тады свае пажыткі і накіраваліся хто куды. Выехала з сельсавета многа настаўнікаў, медыкаў. У дарогу адправіліся таксама маладыя механізатары і жывёлаводы, паляводы і інжынеры. У выніку вытворчасць сельгаспрадукцыі рэзка ўпала.

Сказаўшы гэтыя словы, Іван Адамавіч пераводзіць дыханне. Нялёгка яму. 36 гадоў пражыў чалавек на свеце, сам родам з гэтых мясцін. Неаднойчы з'яўлялася думка: можа, таксама з'ехаць? Зараз ніхто за гэта не асудзіць. Тым не менш, ён, ды і не толькі ён адзін, апынуўся зараз на раздарожжы.

Скажыце, як верыць вучоным, калі ў іх вывадах вяскоўцы сур'ёзна засумняваліся? На дазволеных да севазвароту землях калгаснікі строга па іхніх рэкамендацыях вырошчваюць ураджаі розных сельскагаспадарчых культур. І што вы думаеце? На іх чыстыя ад радыенуклідаў прадукты расці не хочуць. І тады дзеля інтарэсу сяляне вырашылі правесці эксперымент: засеялі частку адчужаных зямель. Зялёнай масай кармілі кароў — малако і мяса аказваліся «чыстымі». Збожжа, сабранае з гэтых жа зямель, прайшло кантроль як у раёне, так і ў абласным цэнтры, і было прызнана прыгодным для харчовых мэт.

Абсурд? Хто яго ведае. Растлумачыць бы яго з навуковага пункту погляду — здавалася б, што можа быць важней? Ды толькі вучоныя не хочуць ехаць сюды, каб дэталёва разабрацца што да чаго.

Размову працягвае старшыня Вербавіцкага сельсавета Галіна Васільеўна Пінчук:

— Вынікі, аб якіх расказаў Іван Адамавіч, аказаліся для ўсіх нас нечаканымі. Магчыма, тады многія падумалі: а ці не перагінаюць вучоныя мужы ў сваёй канцэпцыі пражывання на забруджаных тэрыторыях? Не ведаю напэўна, што было галоўнай прычынай вяртання 46 сем'яў, пераселеных у іншыя месцы. Але думаю, што не апошнюю ролю адыграла тут і тое, што да іх дайшла вестка, якую прадукцыю мы атрымалі на забруджанай зямлі...

Да чарнобыльскай катастрофы ў раёне налічвалася 75 вёсак і пасёлкаў. З 35 з іх людзі былі пераселены. Гэта каля сямі тысяч чалавек. Зараз 6 населеных пунктаў знаходзяцца ў зоне з узроўнем забруджання ад 10 да 15 кюры на квадратны кіламетр, 9 — ад 5 да 10 і 24 — ад 15 і вышэй. Што гэта азначае? А тое, што ўжо сёлета вялікая колькасць людзей з гэтай зоны выедзе. Абсалютная большасць іх — працаздольныя. Тое самае і ў райцэнтры, жыхароў якога на першапачатковай прапанове вучоных і медыкаў павінны былі пакінуць сваё родныя мясціны. Але жыццё ёсць жыццё. Эвакуіраваныя яшчэ ў 1986 годзе з 30-кіламетровай зоны дзесяткі, а то і сотні сем'яў з Брагінскага, Хойніцкага і Нараўлянскага раёнаў зноў вярнуліся сюды, і ніякія мясцовыя загады і аргументы не пераканалі «самасёлаў», што жыць тут — небяспечна для здароўя.

Мусіць, тады і з'явілася пастанова Савета Міністраў рэспублікі аб райцэнтрах Гомельскай вобласці, якія найбольш пацярпелі ад чарнобыльскай бяды, аб свабодным адсяленні людзей з Брагіна, Нароўлі, Чачэрска і Кармы. Частка жыхароў катэгарычна заявіла: нікуды адсюль не паедзем, будзем жыць, як наканавана лёсам. Гэтак жа і многія жыхары вёсак, дзе забруджанасць радыенуклідамі складае ад 15 да 40 кюры на квадратны кіламетр і якія сёлета таксама падлягаюць высяленню.

Мы ў адной з іх — Кіраве. Да выбуху на Чарнобыльскай АЭС тут жыло больш тысячы чалавек. Зараз жа засталося ўдвая менш. З мая пачнецца новы віток адсялення, і ўслед за ўжо закрытымі з-за адсутнасці кадраў магазінамі, комплексным прыёмным пунктам бытавога абслугоўвання, сталовай, амбулаторыяй на цэнтральнай сядзібе саўгаса знікнуць і іншыя ачагі жыццезабеспячэння. Тое самае чакае і некаторыя іншыя вёскі сельсавета. Паедуць і ўрачы з участковай бальніцы, настаўнікі. Але да 250 чалавек, сярод якіх ёсць і працаздольныя (у асноўным, вядома, пенсіянеры), застануцца тут жыць. Але як, калі ўжо цяпер тырчаць, нібы шыльда з дзіравага меха, безліч праблем?

Скажам, дзе ўзяць тыя ж дровы? Мясцовы лясгас мае магчымасць адпусціць іх толькі з двух лясных кварталаў. Гэта ўсяго 700 кубаметраў. На сёлетнюю зіму было заказана 10 тысяч кубаметраў. Летась абяцалі завезці з Віцебска — слова не стрымалі. Раней вадаправодная сетка была на абслугоўванні саўгаса. Зараз для абслугоўвання яе няма спецыялістаў. А транспартная праблема? Ужо цяпер аўтобусы не заходзяць у шэраг населеных пунктаў сельсавета.

— Такое ж становішча і ў іншых населеных пунктах раёна, — гаворыць старшыня райвыканкома Уладзімір Сяргеевіч Кураленя. — Бо сёлета рыхтуюцца да выезду 1.500 — 1.700 сем'яў, а гэта каля пяці тысяч чалавек. Між іншым, добра ведаю, што колькасць жадаючых пакінуць родныя мясціны будзе куды меншай, каб, і я тут згодзен з Іванам Адамавічам Зязеткам, была дакладная і адзіная канцэпцыя пражывання ў зоне жорсткага кантролю. Або людзі зусім адсяліліся б, каб ім таксама растлумачылі: ні ў якім разе жыць тут нельга. І стварылі належныя ўмовы для перасялення...

Нам бы павучыцца ў нашых украінскіх суседзяў. За нейкі дзесятак кіламетраў ад Кірава, у Палескім раёне, ёсць вялікая вёска Вільча. Дык вось, пасёлак для яго жыхароў ажно на 1.200 дамоў будуюць у Харкаўскай вобласці. Частка дамоў ужо гатова, аднак ніхто яшчэ не зняўся, бо паедуць усе разам. І назву свайго роднага пасёлка туды павязуць.

А ў нас? Тых жа кіраўцаў раскідваюць ажно па сямі раёнах рэспублікі. У асобных вёсках ім даюць усяго па 3—5 дамоў. Нікога не цікавяць традыцыйныя сваяцкія сувязі, карані вяскоўцаў, якія бязлітасна рвуцца такой перасяленчай «палітыкай». Ці не таму бежанцы-нараўлянцы «ўзору 1986 года» ў колькасці 600 чалавек вярнуліся дадому?

Так, шматлікія праблемы непазбежна возьмуць за горла тых, хто добраахвотна застанецца жыць у зоне. Райцэнтры, як гэта мае месца і цяпер, не змогуць аказаць ім належнай дапамогі: яны самі значна «пацерпяць», бо кватэры спецыялістам, якія іх пакідаюць, у Мінску і іншых гарадах вось-вось будуць выдадзены.

Дык што ж рабіць тым, хто застаецца, як забяспечыць жыццядзейнасць гэтай катэгорыі насельніцтва? На нашу думку, указаная тэрыторыя павінна мець асобны статус. Чаму б не перадаць яе ў рэспубліканскае падпарадкаванне ці падпарадкаванне непасрэдна старшыні аблвыканкома? Тады наспеўшыя пытанні вырашаліся б не паасобку ў кожным раёне, а комплексна.

Чарнобыльцы не павінны застацца адзін на адзін з бядой.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.
Гомельская вобласць.

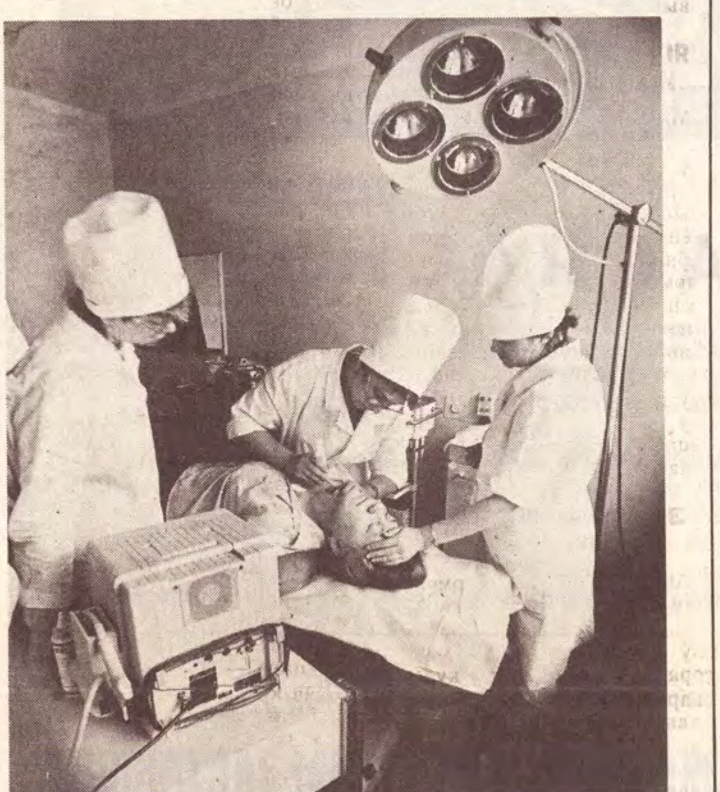

ПАПРАЎЛЯЙСЯ ХУТЧЭЙ, МАЛЫ!

Усё халаднейшыя вёсны, усё цішэй спяваюць птушкі... Можа гэта толькі здаецца, але калі з красавіцкага неба зноў і зноў цярушыць снег, а шчыльныя бальнічныя шыбы глушаць усе гукі навакол-ля, міжволі так думаецца.

У шасцікласніка Валодзі Шатонскага сумны позірк. У вёсцы Мядзведнай яго чакаюць сябры і веснавая рэчка, самая прыгожая ў Ельскім раёне. Чакае ў хаце веласіпед — падарунак таты.

Тут жа Валодзя ездзіць на іншым веласіпедзе, доктар называе яго велаэргометр. Круціць хлопчык педалі, а прылепленыя да яго цела правадкі пасылаюць у камп'ютэр сігналы пра ўсе хваробы.

Многія яго аднагодкі хварэюць даўно, не першы раз ляжаць у ціхіх палатах. Дзеці складаюць палавіну пацыентаў клінікі НДІ радыяцыйнай медыцыны. З многіх гарадоў і вёсак, атручаных чарнобыльскай бядой, прывозяць іх сюды, пад Мінск, у шматпавярховы будынак сярод прыгожага лесу. Вялікі будынак, але і яго ўжо не хапае. Хутка побач вырасце новы клінічны корпус для дзяцей. Будуць таксама пабудаваны дамы для медыкаў, створана новае аддзяленне для лячэння ліквідатараў аварыі на ЧАЭС. Гэта ўсё павінна быць.

Сёння ж побач з клінікай толькі новая будаўнічая пляцоўка. Многія медыкі дабіраюцца на работу з Мінска на службовых аўтобусах. Такі транспарт дагэтуль штогод «улятаў» у чатыры мільёны рублёў. А далей?

Тры гады назад была заснавана клініка. Галоўным напрамкам яе дзейнасці стала лячэнне эндакрыннай сістэмы, параненай чарнобыльскім попелам. Нялёгкая праца ў медыкаў, але з кожным днём расце іх вопыт. На жаль, расце і колькасць хворых, якія звяртаюцца сюды. Усё часцей дзверы гэтай клінікі адчыняе дзіцячая рука.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

Што за армейскім «негатывам»?

Вайсковыя праблемы ў люстэрку сацыялагічных апытанняў

Крызіс, які ахапіў наша грамадства, не мог не адбіцца на Узброеных Сілах. Разбуральныя працэсы ў арміі не спынены, сацыяльна-псіхалагічная абстаноўка не паляпшаецца, але, не ацэньваючы становішча ва Узброеных Сілах СНД, толькі паводле вынікаў сацыялагічных даследаванняў, праведзеных ваенна-сацыялагічнай службай БВА, можам канстатаваць, што ў вучэбных падраздзяленнях акругі праблемы псіхолага-маральных адносін вырашаюцца станоўча.

Метадам анкетавання было ахоплена звыш 1.000 выпускнікоў акруговага цэнтра. З іх 85 працэнтаў — беларусы, 10,2 — рускія, 2,6 — палякі, 1,7 — украінцы. Доля літоўцаў, латышоў, малдаван, татар, яўрэяў, грэкаў і карэйцаў — 0,5 працэнта. А ўсяго ў акруговым вучэбным цэнтры служаць воіны больш 10 нацыянальнасцей. Прызваныя з адной вобласці, раёна, горада, вёскі, воіны хутка асвоіліся, у іх склаліся сяброўскія адносіны. Аднароднасць калектываў адыгрывае істотную ролю ў жыцці ваеннаслужачых. Пра гэта заявілі 73 працэнты рэспандэнтаў.

Даследаванні паказваюць што сяржанты вучэбных падраздзяленняў карыстаюцца даверам і аўтарытэтам сярод падначаленых і саслужыўцаў (85 працэнтаў апытаных), чаго нельга сказаць пра афіцэраў (усяго 63 працэнты). У афіцэраў, што праходзяць службу ў Рэспубліцы Беларусь, занепакоенасць па-ранейшаму выклікаюць сацыяльныя пытанні, неакрэсленасць лёсу, адсутнасць сацыяльнай абароны (62 працэнты) і недастатковая заработная плата (63 працэнты).

Даследаванні пацвярджаюць што некаторая частка афіцэрскага саставу арыентуе ўсю выхаваўчую работу на вывучэнне статутаў і маральных норм ваеннаслужачых, не ўлічваючы асаблівасцей будаўніцтва арміі Рэспублікі Беларусь. Гэта не можа не насцярожваць. Узнікаюць новыя праблемы ў выхаванні асабовага саставу. Гаворка ідзе аб увядзенні і замацаванні норм і правіл культуры паводзін у воінскіх калектывах, і ў першую чаргу фарміраванні культуры зносін. Бо афіцэрам даводзіцца працаваць з юнакамі, якія не маюць жыццёвага вопыту, ды і сацыяльны састаў іх неаднародны: 71 працэнт — з рабочых, 16,2 — з сялян, 11,7 — са служачых. Не можа не хваляваць і тое, што сярод выпускнікоў 7 працэнтаў не мелі сярэдняй адукацыі.

Праведзеныя даследаванні паказалі: 34,5 працэнта рэспандэнтаў лічаць, што афіцэры мала клапоцяцца пра сваіх падначаленых, у іх не выхавана гэта патрэбнасць, бракуе трываласці зносін з людзьмі, іх даверу (23 працэнты), існуе разрыў паміж словам і справай (20,7 працэнта). А вось на пытанне, хто з'ўляецца кіраўніком воінскага калектыву, 62,2 працэнта апытаных выказаліся на карысць сяржантаў, 19,5 працэнта — найбольш аўтарытэтных членаў калектыву.

Негатыў стаў нашай армейскай рэчаіснасцю. Мы да яго прывыклі. Але ці так гэта? Важна падкрэсліць, што 40,5 працэнта апытаных адзначылі ўзаемадапамогу і ўзаемавыручку ў падраздзяленнях, высокую ўзаемную патрабавальнасць (14 працэнтаў), шчырасць таварышаў (13 працэнтаў), уменне ўступаць адзін аднаму (8,5 працэнта).

Але і супакойвацца было б памылкова. Праблемы застаюцца: 41,5 працэнта рэспандэнтаў заўважылі неаднолькавыя адносіны да службы саслужыўцаў, 25,5 працэнта — узаемную знявагу, што вядзе да канфліктаў.

Ёсць надзея, што з утварэннем Міністэрства абароны Беларусі будаўніцтва Узброеных Сіл РБ будзе весціся на навуковай аснове, што зробіць армію Беларусі школай маральнасці асабовага саставу, школай мужнасці і адказнасці за лёс краіны і яе народа.

Ваенна-сацыялагічная служба БВА.

ПУНКТ ПОГЛЯДУ

Можа, патрэбен яшчэ адзін рэферэндум?

Чытачы, думаю, пагодзяцца з аўтарам, што здаўна існуе феномен адчування Радзімы...

Вось і хочацца запрасіць чытача разам паразважаць аб адпаведнай праблеме. Штуршком паслужылі дзелавыя кантакты, гутаркі з прадстаўнікамі замежных фірм і кампаній, якія праходзілі ў Рызе (дзе працую) і Таліне. Скажу шчыра: чужаземцы з непадробным інтарэсам успрымаюць у асяроддзі літоўскіх, латвійскіх і эстонскіх прадпрымальнікаў прадстаўнікоў Беларусі. Дзелавым колам Заходняй Еўропы і ЗША імпануе палітычная і эканамічная стабільнасць рэспублікі.

Станоўча ацэньваюцца лінія Беларусі на захаванне з Расіяй адзінай рублёвай зоны, бо менавіта ў рублёвую зону замежныя фірмы будуць укладваць свае інвестыцыі (і да гэтага іх заклікаюць урады), а таксама становішча рэспублікі ў СНД, выгады агульнай рыначнай зоны і наладжанасць сувязей паміж галінамі і прадпрыемствамі, наяўнасць адзінай транспартнай сістэмы і г. д. Паводле слоў кіраўніка адной германскай кампаніі, немцы будуць укладваць грошы (і рызыкаваць імі) толькі ў тыя рэспублікі, дзе пануюць спакой і згода ў грамадстве. Прыемна было чуць, што многія бізнесмены гатовы прадастаўляць гуманітарную дапамогу рэспублікам Прыбалтыкі, але грошы ўкладваць на доўгатэрміновай аснове для іх лепш за ўсё ў Беларусі... Праўда, Расія і Казахстан ідуць у спісе першымі.

Аднак чаму рэйтынг Беларусі на Захадзе павысіўся, і там яе ставяць у рад найбольш стабільных эканамічных партнёраў? Адказалі мне на гэта самі немцы, якія заявілі, што лідэр дзяржавы С. Шушкевіч — дзяржаўны дзеяч з памяркоўным і мудрым характарам, які ўмее слухаць усе палітычныя бакі, што ён па сутнасці сваёй схільны да стварэння, а не разбурэння. А там, дзе стварэнне і ўзважаная мудрая палітыка, там абавязкова бізнес будзе працвітаць...

Вось і хочацца ва ўнісон чужаземцам прадоўжыць, што для Рэспублікі Беларусь на перажываемым этапе вельмі важна правесці выбары прэзідэнта. Менавіта прэзідэнт стане гарантам стабільнасці і наступальнага руху грамадства ад таталітарызму да дэмакратычных цывілізаваных асноў. А пасля мэтазгодна правесці рэферэндум па замене існуючых структур улады. Гэты працэс пры выбраным прэзідэнце будзе, упэўнены, праходзіць ў разумным канструктыўным рэчышчы.

Дык, можа, спачатку правесці рэферэндум наконт хутчэйшага выбрання прэзідэнта?

Уладзімір КСЁНЗ.
г. Рыга — г. Ліда.

Жывём у постчарнобыльскую эпоху... Ці выжывем?

У гэтых умовах грамадству вельмі патрэбны высокая мараль і згуртаванасць

Канстатуем жорсткі факт: радыяцыя прыйшла на беларускую зямлю надоўга, з ёю прыйдзецца жыць не аднаму пакаленню. Да нападзення ядзернага джына грамадства не было гатова — па віне панаваўшай таталітарнай сістэмы, яе вялікіх і малых паслугачоў, якія да атамнай катастрофы супакойвалі і ашуквалі нас, а потым доўгі час хавалі ад народа праўду аб Чарнобылі.

Ад ведання гэтай праўды лягчэй нам не робіцца. Не прасцей і адказаць на пытанне: ці ў поўнай меры ўсведамляе сёння грамадства трагічныя ўрокі мінулых гадоў? Ці гатовы ўсе мы, узяўшыся за рукі, прайсці камяністы шлях, які, не па нашай віне, выпаў на долю беларускай нацыі?

Гэта, думаецца, галоўныя на цяперашні час пытанні. На іх пагадзіўся адказаць намеснік Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, старшыня Дзяржкамчарнобыля Іван КЕНІК.

— Праблема даверу грамадскасці ўрадавым структурам у чарнобыльскіх пытаннях — альфа і амега любой больш-менш сур'ёзнай размовы: з гэтага яна пачынаецца, гэтым часцей за ўсё і заканчваецца. Мне асабіста здаецца, што для большасці нашых людзей тут закладзены асаблівы падтэкст. Будзе шчырае прызнанне дапушчаных хібаў і памылак, будуць канчаткова расстаўлены ўсе кропкі над «і» — з'явіцца і фундамент для асэнсаванай, кансалідаванай работы ўсяго грамадства для вырашэння гамлетаўскага пытання «быць ці не быць».

Аднак нароўні з абвінавачваннямі, вобразна кажучы, вечнымі, якія застануцца справядлівымі заўсёды, сёння чуваць і такія: дзяржаўная праграма па ліквідацыі вынікаў катастрофы правальваецца, людзей па-ранейшаму пакідаюць на волю лёсу, мясцовыя кіраўнікі разбягаюцца хто куды і г. д. Шчыра, Іван Альбінавіч, якое ваша меркаванне?

— Не думаю, што сёння ёсць патрэба падкрэсліванне неабходнасці шчырасці і адкрытасці, гэтага вымагае сама трагічнасць таго, што адбылося. Апраўдваць ці змяншаць віну тагачаснага кіраўніцтва рэспублікі (як, дарэчы, і былога цэнтра) зусім не збіраюся — час і гісторыя дадуць належную ацэнку кожнай адказнай асобе.

Падкрэслю, аднак, такую акалічнасць: чалавечай натуры наогул, а нам, выхаваным у традыцыях казённага савецкага аптымізму, асабліва ўласцівая якасць быць разумнымі, як кажуць, заднім розумам. Ці многа ведалі мы тады на месцах аб каварстве радыяцыі? На ўзроўні тых ведаў, што спускаліся з самага «верху», і працавалі. Прычым, з поўнай верай, што робім правільна.

Я асабіста ў 1986 годзе ўзначальваў трэст «Мазырсельбуд», праз год быў прызначаны старшынёй мясцовага гарвыканкома. Шмат у якіх гарачых кропках Гомельшчыны давялося тады пабываць, на свае вочы бачыў, як працавалі, скажам, камандзіраваныя да нас вадзіцелі на асфальтаванні вуліц і дарог, калі перакрывалі ўсе магчымыя і немагчымыя нормы. Заўважу, між іншым, што но- [illegible] Цяпер жа (праўда, з не-абходнай папраўкай на змякчэнне экстрэмальнасці ўмоў) на гэта патрабуецца паўтара-два гады.

Хто-ніхто можа сказаць: Кеніку, маўляў, не падабаецца, што крытыкуюць яго ведамства, ход выканання чарнобыльскай праграмы. Хто ўсур'ёз гэтым цікавіцца, а не сілкуецца толькі чуткамі, той ведае асноўныя лічбы і факты — інфармацыю ніхто не хавае, яна пастаянна даецца і ў газетах, і па тэлебачанні. Не магу сцвярджаць, што ўсё ідзе ідэальна, але ж будаўніцтва жылля для перасяленцаў набліжаецца да завяршэння, наладжваецца сістэма лячэння і аздараўлення пацярпеўшых у выніку аварыі, прынята, дарэчы, і адпаведнае заканадаўства па іх сацыяльнай абароне. І ўсё гэта нехта называе «пакіданнем людзей на волю лёсу»? Пры ўсіх сённяшніх цяжкасцях, заўважу, не пашкодзіла б усім нам крыху большай узважанасці і аб'ектыўнасці.

— Згодзен з вамі ў тым, што ўрад дабіўся-такі пэўных зрухаў у справе ўзвядзення жылля для «чарнобыльцаў». Цяпер цэнтр цяжару перамяшчаецца ў бок навуковых даследаван- [illegible] сапраўдныя сенсацыі. Адсюль — зноў жа крытыка.

— Сапраўдныя сенсацыі, кажаце? Што датычыць крытыкі — не крытыканства, падкрэсліваю, і звычайнага бурчання, — то мы прымаем любыя канструктыўныя парады, яны ідуць на карысць справе. Але я катэгарычна супраць таго, што лічбы іншы раз скажаюцца, фальсіфікуюцца. Навошта вярэдзіць душу людзям, якія і так знаходзяцца на грані псіхічнага зрыву?

Няўжо я не разумею, што ва ўмовах рыначных адносін кожны орган масавай інфармацыі, каб выжыць, хоча «бліснуць» перад чытачамі, абысці канкурэнтаў, выдаць сенсацыю. Але ж, не ў дакор вам, журналістам, не трэба гэтыя сенсацыі выдумляць. Нядаўна, напрыклад, «Известия» змясцілі заметку якраз з разраду «сенсацыйных» — у горшым сэнсе гэтага слова. У ёй гаворыцца, што ў рэспубліцы павялічылася колькасць ракавых захворванняў, ды яшчэ падаецца гэта так, быццам ва ўлад «вырваны» немаведама якія сакрэты.

Дык вось, колькасць захворванняў у сапраўднасці склала 1.396 выпадкаў, а не 1.700, як сказана ў газеце. Да таго ж, [illegible] і чытачы могуць падумаць, што гаворка толькі пра захворванні дзяцей, а гэта даныя па ўсяму насельніцтву і г. д. Дадам яшчэ, што медыцынская інфармацыя пастаянна прыводзіцца ў розных выступленнях і дакладах і даўно ўжо не лічыцца закрытай. На маю думку, перш чым брацца за пяро, не грэх успомніць найпершую запаведзь: не нарабі шкоды!

— Але гэтая ж запаведзь не дазваляе сказаць пацыенту і ўсю праўду аб неспрыяльным дыягназе. Не кожны, між іншым, гатоў яе прыняць. Суровая ісціна яшчэ і ў тым, што на чарнобыльскай бядзе некаторыя пачалі спекуляваць, наживацца на народным горы. Чаго вартыя толькі спекуляцыйныя паездкі за мяжу пад выглядам аздараўлення дзяцей Чарнобыля! Кепская справа, калі грамадства спакойна мірыцца з такой з'явай: гэта значыць, што механізм маральнасці ў рэспубліцы дае сур'ёзныя збоі. Ці выжывем мы, калі дзейнічаем па прынцыпу «хто ў лес, хто па дровы»?

— А ці было ў нашай гісторыі, каб да высакароднай справы не прымазваліся несумленныя людзі? Тым больш у цяперашні час агульнага падзення [illegible] не спрытныя дзялкі вызначаюць прыярытэты ў важнейшай справе аздараўлення дзяцей і наогул усіх пацярпеўшых ад ядзернай навалы. Шматлікія грамадскія і дабрачынныя арганізацыі, рэлігійныя канфесіі добраахвотна ўзялі на сябе цяжар, не шукаючы ніякай выгады, робяць гэта па загаду душы і сэрца. З імі мы працуем у плённым кантакце.

Дадам яшчэ: неўзабаве будуць распрацаваны адпаведныя медыцынскія рэкамендацыі, каму і дзе з найбольшай карысцю для здароўя адпачываць, будзе ажыццяўляцца жорсткі адбор накіроўваемых на лячэнне, а таксама кантроль кіраўнікоў, суправаджаючых гэтыя групы. Усе «камбінацыі», якія вельмі шкодзяць рэспубліцы і ва ўнутраным, і ў міжнародным плане, хутка прыкрыюцца.

— Пакуль мы ламалі коп'і, куды, каму і на якой падставе ехаць лячыцца за мяжу, мінуў час, і неўзабаве высветлілася: уласная аздараўленчая база Беларусі вельмі слабая. А без яе нам таксама не выжыць. Дзе ўзяць сродкі на будаўніцтва здраўніц, тым больш што нашы суседзі па СНД не надта нам імкнуцца дапамагчы?

— Тут, відаць, я больш ап- [illegible] палітыкі Расіі, як «правыя», так і «левыя», настроены выконваць абавязацельствы сваёй краіны ў адносінах да Беларусі. Адзін толькі прыклад: доўгімі былі ў нас перагаворы з Краснадарскім крайвыканкомам аб адвядзенні там зямлі і будаўніцтве санаторыя нашай рэспублікай. Аднак умяшаўся Прэзідэнт Расіі Б. Ельцын — і пытанне адразу вырашылася. Восенню новая здраўніца прыме ўжо нашых людзей з зоны на лячэнне.

Расія прадаставіла дапамогу ў суме 7 мільярдаў рублёў на выкананне праграм па лініі Закона аб сацыяльнай абароне насельніцтва, пацярпеўшага ад чарнобыльскай катастрофы, а таксама на капітальныя ўкладанні. Прадаставіць яна і дзесяцімільярдны крэдыт — частка яго таксама пойдзе на аб'екты аздараўлення. Ёсць для гэтага і ўласныя рэзервы: паколькі ўсе жылыя пасёлкі хутка будуць узведзены, пэўныя сродкі зможам асігнаваць будоўлям аховы здароўя. Ужо сёлета іх будзе 60.

— Колькі будзе жыць на зямлі чалавек, столькі будзе ён імкнуцца асэнсаваць прычыны сваіх цяжкасцей, шукаць адказ на пытанне, хто вінаваты. У чым вы асабіста бачыце аб'ектыўны ход падзей, што прывялі да Чарнобыля, якія ўрокі катастрофы?

— Я асабіста бачу і прычыны, і ўрокі трагедыі ў тым, што старая сістэма стварыла такую грамадскую атмасферу, калі вельмі часта «ладзілі баль» амаральнасць, саманадзейнасць, безадказнасць, шэрая пасрэднасць. Пры такім узроўні кіраўніцтва і выканаўчай дысцыпліны магло здарыцца і горшае. Хоць куды ўжо горш...

Навука сёння накапіла шмат даных аб уздзеянні радыяцыі на арганізм чалавека, аб тым, як трэба паводзіць сябе ў быце, як харчавацца. Людзям абавязкова трэба прыслухоўвацца да парад вучоных, медыкаў, спецыялістаў — у постчарнобыльскую эпоху экалагічная, радыяцыйная культура народа павінна стаць часткай агульнай культуры. Усвядомім мы цяжкія ўрокі ядзернай катастрофы, а таксама неабходнасць выканання кампетэнтных парад — значыць пераможам нашага галоўнага ворага — ра- [illegible]

Гутарыў Валерый ЧАРНЯЎСКІ.

Часіна светлага яднання

Беларускі фонд Рэрыхаў і рэдакцыя часопіса «Роднае слова» («Беларуская мова і літаратура ў школе») зычаць усім суайчыннікам пражыць дзень 26 красавіка пад знакам яднання.

Светлы дзень уваскрэсення Хрыстова супаў сёлета з чарговай гадавінай чарнобыльскай трагедыі. Беларусі давялося несці на сабе чарнобыльскі крыж. Ды і сам наш край спрадвеку на перакрыжаванні вялікіх дарог з Захаду на Усход, з Поўдня на Поўнач. Сімвал крыжа і пакутніцкі лёс Хрыста выпаў на долю Беларусі, і яна мужна прайшла праз шматлікія выпрабаванні.

Успрымем жа і мы, сыны і дочкі Беларусі, сваю долю мужна, падумаем светла пра нашу будучыню. Няхай разам з верай у Хрыста-збавіцеля і яго ўваскрэсенне ўмацуецца наша вера ў адраджэнне, уваскрэсенне роднай старонкі, яе мовы і культуры. Няхай светлымі будуць у гэты дзень нашы слёзы, адкінем [illegible] хай напоўняць ачышчальным агнём нашы сэрцы. У духоўным яднанні, у цярпенні і цярплівасці, праз самаахвяраванне — зможам мы выратавацца ад Чарнобылю бездухоўнасці, чорнай злосці, эгаізму.

Беларускі фонд Рэрыхаў і рэдакцыя часопіса «Роднае слова» («Беларуская мова і літаратура ў школе») зычаць усім, хто чуе наш кліч, пражыць дзень 26 красавіка так, якім бачыцца вам жыццё ў вашых лепшых думках і памкненнях, у згодзе і любові да сваіх блізкіх, у роздуме, у яднанні з Космасам і Хрыстом. А вечарам, з 20 да 21 гадзіны, запалім разам паўсюль свечкі — і пажадаем усім дабра, падумаем пра будучыню.

Міру і святла вам, людзі! Мы збіраемся ў Мінску [illegible] у Купалаўскім парку [illegible]. Прыходзьце са свечкамі!

ВОЗГАЛАС

ДЭПУТАТЫ РАЗ'ЯЗДЖАЮЦЦА.

ПРАБЛЕМЫ ЗАСТАЮЦЦА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

тым парламент захоўвае існуючы парадак пастаноўкі на ўлік і прадастаўленне жылля тым, хто стаіць на чарзе.

Выдатна, што Вярхоўны Савет нарэшце наважыўся на гэты крок, якога даўно ад яго чакалі. Але радавым кватэранаймальнікам наўрад ці варта [illegible] значэнне прынятага дакумента і дужа радавацца з гэтай нагоды. Трэба рыхтавацца да зацяжных паходаў па інстанцыях, бясконцых чэргаў, выпрошвання безлічы даведак і г. д. Бюракратыя ў незалежнай Беларусі ні на кроплю не слабейшая за былую савецкую бюракратыю, бо ад перастаноўкі флагаў над Дзяржаўным будынкам амаль ніхто цёплых месцаў не змяніў. [illegible] то трэба толькі здагадацца, [illegible]

[illegible] тым настаўнікам, якія да 1 верасня не развіталіся з сярэдніх школ, [illegible] парламент абяцае ўстанавіць [illegible]. Для гэтага з бюджэту выдзяляюцца 2 мільярды рублёў. Праўда, невядома, у што ператвораць гэтыя грошы праз [illegible] і ці хопіць іх на такую высакародную мэту, [illegible] якой была ўсім зразумелая і год, і два назад.

Сесія закончылася. Успамінаючы два мінулыя месяцы, нельга не нагадаць, што многа чакалі ад яе сенсацыйных паваротаў, нечаканых [illegible] скандалаў і г. д. Нічога гэтага не адбылося: парламент працаваў у асноўным роўна, у меры сваіх здольнасцей і складу. Хоць пазбегнуць патрасенняў і ў будучым наўрад ці ўдасца: наступная сесія чакаецца для дэпутатаў у напружанай атмасферы магчымага рэферэндуму аб датэрміновым роспуску.

Валянцін ЖДАНКО.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ

«НЯМЕЦКАЯ ХВАЛЯ»

* Генеральны сакратар ААН Бутрас Галі заклікаў Еўрапейскую супольнасць да працягу пасрэдніцкай місіі, накіраванай на мірнае ўрэгуляванне югаслаўскага канфлікту. Пасрэднік ЕС лорд Карынгтон і міністр замежных спраў Партугаліі Пінхейра дабіліся першых часовых поспехаў на перамовах з прадстаўнікамі сербаў, мусульман і харватаў адносна становішча ў Босніі і Герцагавіне.

*** Міністр замежных спраў Германіі Геншэр заявіў, што адказнасць за вайну ў Харватыі, Босніі і Герцагавіне нясе Сербія. У гутарцы з міністрам замежных спраў Сербіі Йованавічам Геншэр заклікаў да неадкладнага вываду федэральных войск з крызісных рэгіёнаў. Этнічным меншасцям павінны быць прадстаўлены роўныя з сербамі правы. Йованавіч, аднак, адвергнуў абвінавачванні, заявіўшы, што яны несправядлівыя.**

* Арганізацыя Аб'яднаных Нацый мае намер сабраць за сталом перамоў усе варажуючыя ў Афганістане групоўкі. Задача — стварыць у Кабуле ўрад нацыянальнай згоды. Учора Генеральны сакратар ААН Бутрас Галі прыбыў у Ісламабад, дзе бліжэй пазнаёміцца з сітуацыяй у Афганістане.

*** Дэлегацыя, якая прадстаўляе Нараду па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе, накіравалася са Стакгольма ў крызісныя раёны Арменіі і Азербайджана. Дэлегацыя, у якую ўваходзяць прадстаўнікі шасці краін, заклікана высветліць магчымасць накіравання ў гэтыя раёны назіральнікаў НБСЕ.**

«ГОЛАС АМЕРЫКІ»

* Улады Балгарыі адобрылі закон аб пераводзе дзяржаўнай і муніцыпальнай уласнасці ў прыватную. У адпаведнасці з ім дзяржаўныя кампаніі будуць пераўтвораны ў акцыянерныя таварыствы і прададзены з аўкцыёна ці індывідуальным пакупнікам. [illegible] прадпрыемстваў, што запатрабуе замежных інвестыцый, зойме не адзін год.

*** Міністр замежных спраў Расіі Андрэй Козыраў накіраваўся ў сямідзённую паездку па краінах Персідскага заліва. Яго мэта — дабіцца атрымання займаў для выратавання расійскай эканомікі. Саудаўская Аравія, напрыклад, мае намер прадаставіць былым савецкім рэспублікам крэдыты на агульную суму 1 мільярд 250 мільёнаў долараў.**

* Паміж Расіяй і Германіяй дасягнута дамоўленасць аб утварэнні аўтаномнай рэспублікі для немцаў на берагах Волгі. Пагадненне парафіравана прадстаўнікамі ўрадаў двух краін. Аўтаномная рэспубліка зойме плошчу ў 300 тысяч гектараў добрых сельскагаспадарчых угоддзяў. У Расіі і іншых саюзных рэспубліках былога СССР цяпер пражываюць два з палавінай мільёны немцаў.

*** Прэзідэнт Паўднёва-Афрыканскай Рэспублікі дэ Клерк заявіў, што ў выбарах выканаўчага савета павінна прыняць удзел усё дарослае насельніцтва ПАР.**

РАДЫЁ «ФРАНС ІНТЭРНАСЬЯНАЛЬ»

* Некалькі французскіх грамадзян і адзін бельгіец затрыманы ў Парыжы. Ім прад'яўлены абвінавачванні ў супрацоўніцтве з органамі былога КДБ Савецкага Саюза. Яны займаліся прамысловым шпіянажам.

*** ЗША афіцыйна адкрылі сваё пасольства ў сталіцы Грузіі Тбілісі. Прадстаўнік дзяржэпартамента назваў гэта ключавой падзеяй у адносінах паміж ЗША і Грузіяй. Цяпер Злучаныя Штаты маюць свае пасольствы ва ўсіх былых рэспубліках СССР.**

* У дакладзе па праграме развіцця ААН указваецца, што разрыў паміж багатымі і беднымі краінамі няспынна павялічваецца. Гандлёвыя бар'еры, указваецца ў ім, абыходзяцца краінам, што развіваюцца, у 500 мільярдаў долараў у год. Праз трыццаць гадоў разрыў павялічыўся ў два разы. [illegible] праграмы развіцця ААН перакананы, што капітал, працоўныя рэсурсы і тавары павінны знаходзіцца ў свабодным абарачэнні па ўсім свеце, што прывядзе да выраўноўвання эканамічных магчымасцей усіх краін.

РАДЫЁ «СВАБОДА»

*** Па Расіі пачаліся забастоўкі работнікаў медыцынскіх устаноў. Яны ахапілі ўжо звыш 160 тыс. арганізацый. У Чэлябінску бастуюць 40 устаноў, Удмурціі — 80, Паўночнай Асеціі — 20. Асноўнае патрабаванне медыкаў — павышэнне заработнай платы.**

* Прэм'ер-міністр Літвы Вагнорус заклікаў правесці новыя парламенцкія, а таксама прэзідэнцкія выбары. Вагнорус заявіў, што Вярхоўны Савет рэспублікі перажывае крызіс. Нядаўна некалькі літоўскіх міністраў падалі ў адстаўку, указаўшы, што яны больш не ў стане эфектыўна праводзіць эканамічныя рэформы з-за супрацьстаяння ў парламенце. Учора ў адстаўку падаў намеснік прэм'ер-міністра Дабраволскас, а першы намеснік міністра замежных спраў Каткус звольнены за дзеянні, якія супярэчаць імкненню ўрада Літвы дабіцца членства ў Міжнародным валютным фондзе і Сусветным банку.

*** Учора Чэха-Славакія і Японія падпісалі новы гандлёвы дагавор. Прэзідэнт ЧСФР Вацлаў Гавел знаходзіцца ў Японіі з мэтай дабіцца расшырэння эканамічнага супрацоўніцтва з краінай.**

* Міністры замежных спраў Германіі, Францыі і Польшчы Геншэр, Дзюма і Скубішэўскі сустрэліся ўчора паблізу французскага горада Бержарак, каб абмеркаваць падзеі ў свеце і Еўропе. Першая такая сустрэча адбылася ў жніўні мінулага года ў Веймары.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ

Сустрэліся журналісты-чарнобыльцы...

Гэтымі днямі рэдактары раённых газет Валянціна Ігнатава (Слаўгарад), Фёдар Ганчароў (Краснаполле), Мікалай Леўчанка (Быхаў), Іван Сулімаў (Чэрыкаў), Яўген Чумакоў (Ветка), Мікалай Чэпікаў (Нароўля), Мікалай Кузьменка (Чачэрск), Уладзімір Даўгалычанка (Хойнікі), Мікалай Ждановіч (Добруш) сабраліся ў Дзяржкамчарнобылі РБ.

Віктар Бур'як, першы намеснік старшыні Дзяржкамітэта, Анатоль Зубоўскі, намеснік старшыні, Ніфодзій Гурыновіч, начальнік упраўлення Саўміна Беларусі, прымаўшыя журналістаў, праявілі імкненне дапамагчы ў вырашэнні іх неадкладных праблем. А там, дзе ёсць узаемаразуменне, будзе і ўзаемавыручка.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

ДНД УВАСКРЭСЛА

РАГАЧОЎ. (У. Пернікаў). Успомніце, колькі было крывых усмешак у адрас ДНД і яе палахлівых членаў, колькі папрокаў з-за таго, што ім прадугледжваліся нейкія (скажам прама, з гулькін нос) ільготы. І вось добраахвотныя народныя дружыны ў многіх рэгіёнах распаліся. На радасць парушальнікам грамадскага парадку.

— У нашым жа раёне, — расказвае начальнік ГРАУС Мікалай Рубісаў, — і дагэтуль дзейнічаюць 32 ДНД, у якіх каля 1.000 чалавек. І мы работай іх задаволены.

Райвыканком і ГРАУС распрацавалі канкрэтную праграму дзейнасці ДНД у кожным калгасе і саўгасе, правялі семінар з іх камандзірамі, старшынямі сельскіх і пасялковых Саветаў, дамовіліся з кіраўнікамі гаспадарак работу ДНД будаваць на платнай аснове. За гадзіну дзяжурства, напрыклад, плата складае ад 8 да 15 рублёў. Эфектыўнай рабоце ДНД садзейнічае і тое, што членамі іх з'яўляюцца многія старшыні сельсаветаў, а кіраўнікі гаспадарак з разуменнем ставяцца да іх патрэб.

І ўсё ж ці зніклі злачынствы і парушэнні на тэрыторыі раёна? Не. Але рознага роду парушальнікі грамадскага парадку паводзяць сябе тут значна цішэй, чым у некаторых іншых раёнах, дзе ДНД няма. Дастаткова сказаць, што колькасць парушэнняў у раёне апошнім часам знізілася ўдвая.

I Ў ЖЫРЫНОЎСКАГА, АКАЗВАЕЦЦА, ЁСЦЬ ІМЯНІНЫ

Абыдземся простай канстатацыяй факта: 25 красавіка 1946 года ў Алма-Аце ў сям'і юрыста нарадзіўся хлопчык Валодзя, якога цяпер мы ведаем як кіраўніка ліберальна-дэмакратычнай партыі Савецкага Саюза Уладзіміра Вольфавіча Жырыноўскага. Нягледзячы на ўсю адыёзнасць яго асобы, не будзем навешваць ярлыкі, а толькі прыгадаем некаторыя выказванні «правадыра» лібералаў, якія можна ўспрыняць як святочныя тэзісы да ўласнага дня нараджэння:

— тэрмінова знізіць кошт гарэлкі;

— забараніць выпуск усіх газет;

— падзяліць сферу ўплыву ў Еўропе толькі паміж СССР і Германіяй;

— тэрыторыя СССР павінна складацца з губерняў;

— прадаць усю зброю

і г. д. і да т. п.

І, напэўна, толькі прыродная сціпласць не дазваляе Жырыноўскаму ўнесці ў спіс сваіх тэзісаў яшчэ адзін:

— аб'явіць 25 красавіка святочным нерабочым днём і пазначыць яго чырвоным колерам у календарах усяго свету.

Прапануем яго ў якасці першага пункта перадвыбарнай праграмы кандыдата на пасаду Прэзідэнта Расіі.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ

КУДЫ ЎЖО ДАЛЕЙ!

У чарговым аглядзе крэдытаздольнасці, падрыхтаваным амерыканскімі даследчыкамі, у спісе са 119 краін Садружнасць Незалежных Дзяржаў стаіць на 58-м месцы. У верасні 1991 года колішні Савецкі Саюз займаў 49-ты радок, а два з палавінай гады назад быў нават 24-м. Такога катастрафічнага падзення крэдытаздольнасці не ведала яшчэ ніводная краіна ў свеце.

АКСАКАЛ КАМПАРТЫІ

Упершыню пасля датэрміновага вызвалення ад 15-гадовага турэмнага зняволення за хабар з'явіўся на людзях былы першы сакратар былой узбекскай кампартыі Інамжон Усманхаджаеў. Ён быў запрошаны на 60-годдзе свайго аднакурсніка па інстытуту — галоўнага архітэктара Ташкента Сабіра Адылава. Шматлікія госці заўважылі, што Усманхаджаеў моцна схуднеў і стаў вельмі сціплым. Віншуючы юбіляра, былы «першы» адзначыў, што ў зоне ён толькі тое і рабіў, што «марыў аб светлым дні сустрэчы з сябрамі дзяцінства і юнацтва».

ЧОРНЫЯ І БЕЛЫЯ

Маскоўскае пасольства Эстонскай Рэспублікі атрымала ноту ад пасольства Рэспублікі Зімбабве, у якой інфармуецца аб тым, што гэта афрыканская дзяржава прызнала незалежнасць Эстоніі. У ноце выказваецца жаданне развіваць двухбаковыя адносіны.

ЯК ВЫГАДНА БЫЦЬ ЖУРНАЛІСТАМ...

Мытны дэпартамент Эстоніі ўстанавіў для журналістаў спрошчаны парадак перапраўкі цераз граніцу прылад, неабходных у штодзённай працы. Цяпер працаўнікі сродкаў масавай інфармацыі не абавязаны заносіць у мытную дэкларацыю і плаціць пошліну за правоз неабходных для запісу інфармацыі магнітафонаў, камер, касет, дыктафонаў і да т. п. Дастаткова мець пры сабе пасведчанне рэдакцыі ці тэлестудыі.

ЗДАЎ САЛДАТА... НАПРАКАТ

Аб незвычайным у армейскім жыцці выпадку—гандлі «жывым таварам» паведаміў Камітэт салдацкіх маці горада Партызанска, куды звярнуўся за дапамогай радавы тэрміновай службы К. Па яго словах, ён быў «перададзены ў арэнду на 2 месяцы асобам армянскай нацыянальнасці, што гандлююць кветкамі на мясцовым рынку». Салдат адзначыў, што ён можа назваць сведак гэтай здзелкі, у выніку якой яго камандзір — сяржант будаўнічага падраздзялення атрымаў 2 тысячы рублёў.

КАМАНДЗІРОЎКА ЯК СПОСАБ ЗАРАБІЦЬ ГРОШЫ

Савет Міністраў Латвіі перагледзеў сістэму аплаты камандзіровачных расходаў. Вырашана цяпер не вызначаць якой-небудзь канкрэтнай сумы сутачных, а ў далейшым яна будзе складаць пяць працэнтаў ад устаноўленай урадам мінімальнай зарплаты. Гэта пастанова распаўсюджваецца на камандзіроўкі толькі ў тыя краіны, дзе плацёжным сродкам з'яўляецца рубель.

БЕЗ РУБЛЯ НЕ ВЫЦЯГНЕШ І РЫБКУ

Самакіраванне літоўскага горада Вілкавішкіса, якое ўзяло пад свой нагляд усю водную гаспадарку раёна, «парадавала» аматараў пасядзець з вудачкай незвычайнай пастановай з выразным рыначным адценнем: білет рыбака-аматара цяпер будзе каштаваць на год 120 рублёў, на месяц — 50, а на адзін дзень — 5 рублёў.

ЦІ БУДЗЕ ЦЭНТР?

ГРОДНА. У абласным цэнтры сёння больш за 300 дзяцей-інвалідаў, сярод іх палавіна — нетранспартабельныя, а 30 працэнтаў — з адхіленнямі ў псіхічным развіцці. Бацькі гэтых дзяцей паставілі перад гарсаветам пытанне аб стварэнні ў Гродна дзіцячага рэабілітацыйнага цэнтра.

МІНСК—СТАМБУЛ: НОВЫЯ КРОКІ

Як паведамлялася раней, Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. Шушкевіч знаходзіцца ў гэтыя дні ў Турцыі па запрашэнню спікера турэцкага парламента, дзе ён прымае ўдзел ва ўрачыстасцях з нагоды нацыянальнага свята Турэцкай Рэспублікі.

У дзень свята ў Мінску міністр замежных спраў Рэспублікі Беларусь П. Краўчанка прыняў пасла Турэцкай Рэспублікі ў Беларусі Тансу Акандана і перадаў яму віншаванне са знамянальнай датай — 72-й гадавінай стварэння парламента і абвяшчэння суверэнітэту Турцыі.

У гутарцы, якая адбылася, закраналіся пытанні паглыблення беларуска - турэцкага супрацоўніцтва.

ШТО «СВЕЦІЦЬ» АЎТААМАТАРУ?

Як паведамілі ў Дзяржкамнафтапрадукце рэспублікі, у бліжэйшыя дні будзе зроблена адноснае паслабленне для аўтааматараў: іх не будуць абмяжоўваць 20 літрамі, як цяпер. (Што, дарэчы, вымушала па некалькі разоў станавіцца ў чаргу), а дазволяць адразу рабіць поўную запраўку. Але толькі ў бак. І ніякай тары. Ды і поўныя бакі будуць заліваць не ўсім, дакладней — не паўсюдна, а толькі пры наяўнасці ў тых ці іншых рэгіёнах адпаведных рэсурсаў.

Мінчанам можна спадзявацца на ласку менавіта ў гэтыя бліжэйшыя дні. Цэны — фіксаваны: за 1 літр 76-га бензіну — 4,80, 93-га— 6 рублёў. Як і раней, па купонах. Прыезджых і праезджых чакаюць на 43 спецыяльных запраўках рэспублікі (у Мінску па Ракаўскай шашы ля кальцавой і ў раёне Самахвалавіч), якія адпускаюць бензін па камерцыйных цэнах: ад 18 да 24 рублёў за 1 літр. Затое без купонаў. Запраўка таксама толькі ў бакі. Дарэчы, і за 24 — усё роўна выгадней, чым ў Прыбалтыцы і на Украіне, дзе свабодная цана даходзіць да 35-ці. Праўда, наколькі выгадна гэта нам?

Ну, а што свеціць наперадзе для аўтааматараў?

У Дзяржкамнафтапрадукце таксама паведамілі (зрэшты, з умовай не палохаць народ), што недзе з 15 мая будуць заведзены для аўтааматараў лімітныя карткі на год, па якіх мяркуецца адпускаць бензін. Па фіксаванай цане — з разліку на 10 тысяч кіламетраў у год. Каралі нафтабаз супакойваюць: на 10 тысяч — гэта ў сярэднім больш, чым летась. Адным словам, хопіць, каб недзе двойчы ў месяц наведацца да любімай цешчы. Ну, а калі вельмі любімая — ёсць камерцыйныя запраўкі, не хопіць ліміту — заправяць там.

Хоць, дарэчы, існаванне цяпер дзвюх цэн на бензін— ужо названай рознічнай для «прыватнікаў» і аптовай (8—9 рублёў за літр) для дзяржаўных аўтапрадпрыемстваў — гэта чарговая бязглуздзіца нашага эканамічнага жыцця, якая садзейнічае розным злоўжыванням, крадзяжу і г. д. Існаванне дзвюх цэн на адзін і той жа прадукт — найпрыдатнейшая глеба для дзялкоў ад бізнесу. Мы назвалі вышэй работнікаў Дзяржкамнафтапрадукта каралямі. Каралі — не яны (ці, хутчэй, яны голыя каралі, калі ўлічваць у многім стракатую дзейнасць), а тыя, хто з добрым наварам выкарыстоўвае адназначную сітуацыю... Зрэшты, у Дзяржкамнафтапрадукце — за адзіную цану, але ва ўрадзе баяцца «азлобіць народ»...

Праўда, у камітэце спадзяюцца, што эканамічная разважнасць усё ж возьме верх, і мяркуюць устанавіць з наступнага года адзіную цану для ўсіх, пры гэтым усе («дзяржаўнікі» — таксама) будуць запраўляцца за грошы.

Кар. «Звязды».

Беларусь—Польшча:

Да дружбы і супрацоўніцтва

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

ходжанне ў Варшаве. Як адзначыў прэм'ер-міністр Польшчы Ян Альшэўскі, выступаючы на ўрачыстым абедзе, наладжаным у гонар кіраўніка беларускай дэлегацыі В. Ф. Кебіча, Беларусь і Польшча ўпершыню сустрэліся і вядуць перагаворы як дзве незалежныя, раўнапраўныя дзяржавы. Гэта унікальная гістарычная сітуацыя і адначасова унікальная магчымасць для фарміравання новых адносін на еўрапейскім кантыненце. Дарэчы, беларуская дэлегацыя аказалася першай, якая прыбыла ў Польшчу з афіцыяльным візітам з таго часу, як быў сфарміраваны і прыступіў да выканання сваіх абавязкаў урад Яна Альшэўскага.

Раніцай у пятніцу пасля непрацяглай сустрэчы з прэм'ер-міністрам Польшчы Я. Альшэўскім урадавая дэлегацыя Беларусі накіравалася ў залу для падпісання афіцыяльных дакументаў. Першымі свае подпісы паставілі Ян Альшэўскі і В. Ф. Кебіч. Кіраўнікі ўрадаў Польшчы і Беларусі падпісалі пагадненне аб узаемным садзейнічанні і абароне інвестыцый, аб асноўных прынцыпах трансгранічнага супрацоўніцтва, а таксама дагавор па пытаннях пагранічных пераходаў, які прадугледжвае адкрыццё дадатковых пунктаў для міжнароднага руху грамадзян, транспартных сродкаў і тавараў Берастaвіца—Баброўнікі і Дамачова—Славацічы, а таксама асобнага пагранічнага пераходу для грамадзян Беларусі і Польшчы Пясчатка—Палоўцы.

Старшыня Дзяржкамітэта па знешніх эканамічных сувязях Беларусі У. В. Радкевіч і міністр фінансаў Польшчы А. Аляхоўскі падпісалі пагадненне аб стварэнні Польска-беларускага камерцыйнага банка.

Міністр унутраных спраў Беларусі У. Д. Ягораў і міністр унутраных спраў Польшчы А. Мацэровіч замацавалі сваімі подпісамі дагавор аб супрацоўніцтве ў барацьбе са злачыннасцю.

Напярэдадні на сустрэчы міністраў замежных спраў Польшчы і Беларусі К. Скубішэўскага і П. К. Краўчанкі быў парафіраваны міждзяржаўны палітычны Дагавор аб добрасуседстве і дружалюбным супрацоўніцтве паміж Рэспублікай Беларусь і Рэспублікай Польшча.

Такім чынам, пакет падпісаных і падрыхтаваных да падпісання дакументаў сведчыць аб устанаўленні паўнакроўных міждзяржаўных і міжурадавых адносін паміж Польшчай і Беларуссю.

Затым Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі В. Ф. Кебіч і суправаджаючыя яго асобы накіраваліся ў Бельведэрскі замак на сустрэчу з прэзідэнтам Польшчы Лехам Валенсам. Л. Валенса цёпла вітаў прадстаўнікоў Беларусі, адзначыў, што нашы суседнія краіны аб'ядноўваюць як гісторыя, так і цяперашні дзень.

В. Ф. Кебіч падзякаваў прэзідэнту Польшчы за цёплы прыём у Варшаве, перадаў сардэчнае прывітанне ад Старшыні Вярхоўнага Савета Беларусі С. С. Шушкевіча, выказаў задавальненне прагрэсам беларуска-польскіх адносін.

У час абеду, калі ў праграме візіту ўтварылася невялікая «фортачка», Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В. Ф. Кебіч прыняў у сваёй рэзідэнцыі пасла Расіі ў Польшчы Ю. Б. Кашлева. Адбыўся зацікаўлены абмен думкамі па шырокаму спектру ўзаемаадносін паміж трыма краінамі.

У ходзе візіту афіцыяльным асобам Польскай Рэспублікі быў прадстаўлены Часовы Паверены Рэспублікі Беэларусь у справах Рэспублікі Польшча У. Л. Сянько.

У пятніцу вечарам урадавая дэлегацыя Беларусі вярнулася ў Мінск.

Васіль ДРАГАВЕЦ, (спецыяльна для БЕЛТА).
Варшава, 24 красавіка (па тэлефоне).

ПЫТАЛЬНІК!

Беларускія карані «кіназоркі»

Чуў, што лёс вядомай актрысы Ірыны Мураўёвай звязаны з Беларуссю. Ці так гэта?

Ж. ПІНТАЛЮШКА.
г. Слонім.

У ліку актрыс савецкага кіно Ірына Мураўёва вылучаецца сваёй творчай індывідуальнасцю. Папулярнасць ёй прынеслі такія мастацкія кінастужкі, як «Паляванне на ліс», «Чыста англійскае забойства» і іншыя, дзе яна выконвала галоўныя жаночыя ролі, а за фільм «Масква слязам не верыць» Мураўёва была ўдастоена Дзяржаўнай прэміі краіны. Сапраўды, многія з прыхільнікаў актрысы не ведаюць, што яе лёс звязаны з Беларуссю, а дакладней, з Оршай. Маці Ірыны — Лідзія Георгіеўна — карэнная аршанка, а масквічкай стала пасля таго, як выйшла замуж за афіцэра. У Оршы і цяпер жывуць цётка Ірыны—Алена Георгіеўна Буйніцкая і дзядзька — Мікалай Васільевіч Манькоўскі. Тут жыла і бабуля актрысы. Дарэчы, Ірына Мураўёва зараз працуе ў драматычным тэатры імя Массавета, па-ранейшаму здымаецца ў кінафільмах. Ёй 42 гады, і ў яе двое дзяцей.

Новае аблічча «Рокіса»

Што здарылася з папулярным мінскім гуртам «Рокіс»? Хадзілі чуткі, нібыта ён распаўся.

Д. ГАЛКОЎСКІ.
г. Гродна.

Нядаўна на беларускім рок-небасхіле ўзышла новая зорка — мінскі рок-гурт «Крама». Але пры больш уважлівым поглядзе зорка аказваецца зусім не «новай», бо гэта не што іншае, як былая папулярная музычная «каманда» «Рокіс». Да сваёй новай назвы гурт прыйшоў пасля шэрагу змен у сваім саставе і плённых стылістычных пошукаў, а зараз хлопцы завяршаюць запіс свайго першага магнітаальбома, які будзе называцца «Хворы на рок-н-рол». Састаў «Крамы» наступны: Ігар Варашкевіч (вакал, губны гармонік), Ілля Шэўчык (гітара), Сяржук Труханов іч (сола-гітара), Руслан Праўда (бас-гітара), Анатоль Горбач (бубны), Андрэй Лявончык (клавішныя, падпеўкі), Зміцер Лукашук (тэксты), Алесь Белізяк (гукарэжысёр).

Для тых, хто пакрыўджаны лёсам

Я—адзін з іх. Адкажыце, калі ласка, якімі льготамі карыстаюцца інваліды з дзяцінства? У прыватнасці, па аплаце жылля і камунальных паслуг?

С. ГУЛІДА.
г. п. Шуміліна.

Зазначым, што аўтару пісьма асабіста растлумачана гэта пытанне, і яго не было б патрэбы выносіць на старонкі рэспубліканскай газеты. Аднак у рэдакцыйнай пошце нямала такіх запытаў. І адказ начальніка аддзела дамоў-інтэрнатаў і абслугоўвання пенсіянераў Міністэрства сацыяльнага забеспячэння Рэспублікі Беларусь **Я. Казака**, на нашу думку, тут будзе вельмі дарэчы:

— Ільготы па аплаце жылой плошчы і камунальных паслуг інвалідам з дзяцінства дзеючым заканадаўствам, на жаль, не ўстаноўлены. А вось у Законе «Аб сацыяльнай абароне інвалідаў у Рэспубліцы Беларусь», які прыняты Вярхоўным Саветам РБ 11 лістапада 1991 года, гэтым людзям прадугледжаны льготы і перавагі. Якія?

Так, з 1 студзеня 1992 года інвалідам I і II груп лекі па рэцэптах урачоў адпускаюцца з 90-працэнтнай скідкай, III групы—з 50-працэнтнай.

Сёлета з 1 ліпеня інвалідам усіх груп будзе прадастаўлена права бясплатнага праезду на ўсіх відах гарадскога і прыгараднага пасажырскага транспарту, акрамя таксі. Гэта катэгорыя насельніцтва будзе мець 50-працэнтныя скідкі з кошту праезду на ўнутраных лініях паветранага, чыгуначнага, рачнога і аўтамабільнага транспарту з 1 кастрычніка па 15 мая і адзін раз у астатні час года. Варта зазначыць, што такімі льготамі зможа карыстацца і асоба, якая суправаджае інваліда I групы.

Акрамя таго, у адпаведнасці з пастановай Савета Міністраў рэспублікі ад 24 красавіка 1991 года № 158 аблвыканкомам і Мінскаму гарвыканкому рэкамендавана прымацаваць інвалідаў I і II груп па зроку і з парушэннямі функцый апорна-рухальнага апарату да магазінаў для штомесячнага набыцця прадуктаў.

Дакумент ёсць дакумент

Я поўнасцю ўжо разлічыўся з кааператывам, атрымаў даведку аб тым, што заплаціў неабходную суму грошай. Адкажыце, калі ласка, ці трэба мне прыватызаваць кааператыўную кватэру? А калі трэба, то чаму?

Ф. СЫЧКО, пенсіянер.
г. п. Бярозаўка, Лідскі раён.

Дарэчы, гэта пытанне цікавіць многіх нашых чытачоў — уладальнікаў кааператыўных кватэр.

Адказ тут можа быць самы просты. Пасля выплаты поўнасцю пая, згодна з заканадаўствам, кожны член жыллёва-будаўнічага кааператыва з'яўляецца ўласнікам кааператыўнай кватэры. Прытым незалежна ад таго, аформіў ён права прыватнай уласнасці на яе ці не. Праўда, калі не зрабіў гэтага ва ўстаноўленым парадку, то, натуральна, ва ўладальніка няма дакумента, які пацвярджае яго права ўласнасці.

Так што лепш за ўсё мець на руках неабходную паперыну — як кажуць, дакумент ёсць дакумент.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

З ДЭЛІ ПЕРАДАЕ КАРЭСПАНДЭНТ ІТАР — ТАСС Аляксей КУЗНЯЦОЎ.

Да КАЗЯРОГАЎ зоркі будуць добразычлівымі. На службе вы лёгка пазбегнеце рагатак, расстаўленых нядобразычліўцамі. Пастарайцеся вырашыць усе пытанні, звязаныя з пераменай месца жыхарства, пакупкаю або продажам уласнасці. Найбольш спрыяльныя дні — 30 красавіка і 2 мая.

ВАДАЛЕЙ. Калі ў яго няма старых даўгоў, ён значна паправіць сваё фінансавае становішча. Удача прыйдзе да бізнесменаў. Нават нязначная рызыка абернецца саліднымі дывідэндамі. Урачам, выкладчыкам і іншым прадстаўнікам інтэлігенцыі рэкамендуецца адкласці ўбок справы, якія могуць пацярпець. Не здзіўляйцеся, калі атрымаеце нечаканую і заманлівую дзелавую прапанову ад чалавека, ад якога гэтага менш за ўсё можна было чакаць.

РЫБЫ спачатку атрымаюць шмат грошай, але ім прыйдзецца падзяліцца з членамі сваёй сям'і або сябрамі. Асцерагайцеся шантажу, не выключана, што хтосьці спакусіцца на ваша дабро і вам прыйдзецца праявіць мужнасць, адстойваючы яго. Асабліва асцярожным і прадбачлівым трэба быць рэлігійным дзеячам. Моладзі не варта крыўдзіцца на бацькоў і старых, калі тыя раптам пачнуць іх павучаць. Яны робяць гэта выключна з добрых намераў.

Для АВЕНА гэты тыдзень будзе спакойны, пазбаўлены асаблівых клопатаў. Вам трэба знайсці час, каб узважыць усе «за» і «супраць» у даўно хвалюючым вас пытанні і прыняць нарэшце правільнае рашэнне. Праверце наяўнасць у кашальку — магчымы расходы. Палітыкам і чыноўнікам зоркі рэкамендуюць «узводзіць агароджы». Зусім верагодная ўцечка канфідэнцыяльнай інфармацыі. Будзьце гатовымі, што ў канцы тыдня вас ахопіць лёгкая дэпрэсія, з якой вы, між іншым, пасняхова справіцеся.

ЦЯЛЬЦАМ, у якіх ёсць родзічы або дзелавыя партнёры за мяжой, трэба праявіць максімум асцярожнасці. Астролаг не ведае адкуль чакаць удару, але нешта прадчувае. Іншым зоркі спрыяюць. Шумны поспех можа выпасці на долю літаратараў і іншым пішучым. Вы можаце аказацца ў цэнтры канфлікту двух людзей, якіх ніколі не адносілі да сваіх сяброў. Вашы дыпламатычныя здольнасці дапамогуць вам вызначыць правільную лінію паводзін.

У БЛІЗНЯТ з высокім становішчам на дзяржаўнай службе і ў прыватным сектары магчымая непрыемнасць. Могуць усплысці факты, якія вам хацелася б утаіць. Тыдзень павінен быць удалым для заключэння здзелак аб уласнасці або арэндзе. 29 красавіка — 1 мая астролаг не рэкамендуе брацца за сур'ёзныя справы — усёй душой аддайцеся святам. Закаханых юнакоў і дзяўчат чакае нейкае ўзрушэнне. Калі ўздумаеце падлячыцца, не звяртайцеся да знахараў. І грошы страціце, і карысці ніякай.

Хоць РАКІ падымуцца ўверх па службовай лесвіцы, ім трэба памятаць, што над імі яшчэ шмат прыступак. Будучы тыдзень — добры час для таго, каб вызначыцца ў сваіх пачуццях і зрабіць прапанову каханай. Дзевяць з дзесяці, што яна будзе прынята. Няважна, вадзіцель вы або пешаход — сцеражыцеся. Размяшчэнне свяціл указвае, што вы можаце стаць удзельнікам або ахвярай дарожна-транспартнага здарэння.

Калі ў ЛЬВА які-небудзь канфлікт з роднымі, не спрабуйце вырашыць яго ў бліжэйшыя дні. Астролаг перакананы, што вам трэба адкласці развязку на сярэдзіну мая. Не прымайце імпульсіўных рашэнняў, гэтым вы толькі зацягнеце вузел. Хоць старая ісціна гаворыць: «Паслухай жанчыну і зрабі наадварот», астролаг рэкамендуе мужчынам абавязкова параіцца з сяброўкай перад тым, як вырашаць сур'ёзнае дзелавое пытанне. Прычым незалежна ад таго, закончыла ваша каханая 8 класаў або абараніла доктарскую дысертацыю. Заручыны, прапановы рукі і сэрца перанясіце на 1993 год. У адваротным выпадку наракайце на сябе.

ДЗЕВЕ зоркі рэкамендуюць самакантроль і вытрымку. Гэта прынясе вам не толькі вядомасць у вузка акрэсленым коле, але і фінансавы дастатак. Вы пазбавіцеся ад шкоднай звычкі, якая перашкаджала вам і раздражняла блізкіх. Гандлюючым людзям, бізнесменам, фінансістам, а таксама тым, хто зарабляе свой хлеб за «абаранкам», свяцілы гарантуюць удалы тыдзень.

Тых, хто нарадзіўся пад знакам ШАЛЯЎ, чакаюць клопаты аб сям'і, дамашніх справах. Прычым фінал можа быць самым нечаканым — астролаг нават асцярожна намякае, што вы можаце набыць дом або ўехаць у новую кватэру. Дзяўчатам рэкамендуецца моцна падумаць, перш чым паверыць запэўніванням сваіх кавалераў. Не кажыце потым, што вас не папярэджвалі.

СКАРПІЁН пацерпіць ад сваёй нястрыманасці. Адвакаты, ювеліры і банкіры могуць спаць спакойна — наступныя сем дзён абяцаюць выгадныя здзелкі новых кліентаў і прыбытак. У вас будзе шмат ідэй, але не здзіўляйцеся, калі іншым яны здадуцца, мякка кажучы, не вельмі плённымі. Тым не менш свет будзе здавацца вам лепшым, чым ён ёсць на самай справе.

З глыбокай дэпрэсіі СТРАЛЬЦА выведзе самы блізкі яму чалавек. Так што будзьце пяшчотнымі з тымі, хто побач. Наогул тыдзень будзе складаны. Магчымы нейкія непрыемнасці ў дзяцей, на службе, у быце. Не давайце ў доўг і пастарайцеся вярнуць тое, што давалі некалі. Потым можа быць позна. 27 і 29 красавіка — неспрыяльныя дні. Менш бывайце на вуліцы, не ўвязвайцеся ў канфлікты — беражыце сэрца.

ПРАГРАМА ТЭЛЕ-ПЕРАДАЧ

27 красавіка

ПАНЯДЗЕЛАК

Беларускае тэлебачанне

9.05. «Пра тое, як...» Музычны фільм.
9.15. «Не сышліся характарамі». Маст. фільм.
10.35. І. Гайдн. Араторыя ў гонар Кірыла і Мяфодзія.
11.45. «Ідзе вясна, спяшаецца...» Паводле вершаў беларускіх паэтаў.
12.10. «Казка для Наташы», «Слон і Пеначка», «Волат, які марыў іграць на скрыпцы», «Бач ты, масленіца!». Мультфільмы.
12.45. Левашова — ленінградскія Курапаты.
13.00. «Тайна вілы «Грэта». Мастацкі фільм.
14.40. «Савітар-цэнтр». Урокі касметолага Лары Лабуцінай.
15.35. «Партрэт у доўг». Дак. фільм.
15.55. Сустрэча з астролагам П. Глобам.
16.45. Вецер вандраванняў.
17.30. Л. Бетховен. «Веснавая саната» для скрыпкі і фартэпіяна.
17.55. Мерыдыян.
18.25. Канцэрт з твораў кампазітара Э. Тырманд.
19.00. Панарама.
19.25. «Карагод». Музычная забаўляльная праграма з удзелам дзіцячых фальклорных калектываў рэспублікі.
20.15. «Жостаўскі роспіс». Кінанарыс.
20.25. Калыханка.
20.45. Тэлевізійны Дом кіно. Частка 1-я.
22.00. Спартыўны тэлекур'ер.
22.20. НІКа.
22.35. Тэлевізійны Дом кіно. Частка 2-я.

І канал. Астанкіна

5.00 Раніца.
7.30. «Плюх і Пліх». Мультфільм.
7.40. «Пісьмы ва Мсцёру».
8.10. «Дарога да вечнай любові». Дак. фільм (ЗША).
9.40. Маст. фільм «Трэці дубль». 1-я серыя.
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
13.15 Тэлемікст.
14.00 Навіны.
14.25. «Гэта было, было...» І. Дунаеўскі.
14.45. «Сабака на сене». Маст. фільм. 1-я серыя.
15.50. Мультфільм.
16.00. Аб Інстытуце мастацтваў Цэнтра творчай рэабілітацыі інвалідаў.
17.00. Навіны.
17.25. «НЭП».
17.55. Футбольны агляд.
18.25. Маст. фільм «Трэці дубль». 1-я серыя.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. «Новая студыя» прадстаўляе: «Глядзіце, хто прыйшоў». Аўтарскае тэлебачанне: «АТБ-брокер», «Аднак», «Рэха». У перапынку (23.00) — Навіны.

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Час дзелавых людзей.
8.25. Італьянская мова.
8.55. Першы тайм.
9.10. Расійскае бюро падарожжаў.
10.10. Успаміны А. Гогалевай пра Б. Пастарнака.
10.30. «Прызнанне ў каханні».
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00. Весткі.
15.00. «Кола агляду». Міжнародны дзіцячы музычны фестываль.
16.15. «У фокусе сям'я».
16.45. Т.Ін.Ка.
17.00. Манера.
17.45. Азы кар'еры.
18.00. Тварам да Расіі.
18.15. Наш сад.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Санта-Барбара». 37-я серыя.
20.20. Чэмпіянат СНД па плаванню.
20.55. Пятае кола.
22.00. Весткі.
22.25. Пятае кола. Працяг.
23.10. Джаз-клуб. «Гітара-блюзсейшн».
23.45. Вялікабрытанія сёння.

28 красавіка

АЎТОРАК

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Птушкі на гнёздах». Кінанарыс.
9.00. Прыродазнаўства. 4-ы клас.
9.20. Процістаянне. Маральна-прававая праграма.
10.20. Іграе Нарыман Гайфулін (гітара).
16.30. Навіны.
16.35. Музыка і спевы. 6-ы клас.
17.05. Эстэтычнае выхаванне ў школе.
17.45. «Домік для ўсіх». Мультфільм.
18.00. Дак. фільмы.
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны (Віцебск).
19.35. Наш каментарый. «Жыццё без свята».
19.40. У беспрацоўя — жаночы твар. Прамая лінія. У перапынку (20.25) — Калыханка.
21.00. Тэлебіржа.
21.15. Нацыянальны архіў Беларусі. Выступленне намесніка дырэктара Цэнтральнага дзяржаўнага гістарычнага архіва Беларусі ў Мінску С. Паўловіч.
21.25. «Неадстрэленая музыка». Маст. фільм.
22.35. НІКа.

І канал. Астанкіна

5.00. Раніца.
7.35. Марафон-15.
8.25. «Выратаваць пустыню». Дак. фільм.
8.50. Футбольны агляд.
9.20. Фермата.
9.40. Маст. фільм «Трэці дубль». 2-я серыя.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.25. Рытмічная гімнастыка.
11.55. «Канцэрт дружбы». Міжнародны фальклорны фестываль.
12.30. Медыцына для цябе.
13.10. Маленькі канцэрт.
13.30. Свет грошай Адама Сміта.
14.00. Навіны.
14.25. Лячэбны масаж.
14.40. «Сабака на сене». Маст. фільм. 2-я серыя.
15.45. Мультфільм.
16.00. Дзіцячы музычны клуб.
17.00. Навіны.
17.25. Чалавек і закон.
17.55. Канцэрт Д. Хварастоўскага.
18.25. «Трэці дубль». 2-я серыя.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. «Аншлаг, аншлаг». Я. Шыфрын.
22.00. Фермата.
22.20. Тэма.
23.00. Навіны.
23.25. Лімпапо.
23.55. Футбол. На шляху да Уэмблі.
0.55. Дзевятка.

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Французская мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Калекцыянер».
8.05. Французская мова. 2-гі год навучання.
8.35. «Кола агляду». Міжнародны дзіцячы музычны фестываль.
9.50. Наш сад.
10.30. Белая варона.
11.15. «Мы радасна жылі». А. Юнгер.
11.50. «Санта-Барбара». 37-я серыя.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00. Весткі.
15.00. Прастора плюс.
15.30. Праграма «Т».
16.00. Хрысціянская праграма
16.45. Т.Ін.Ка.
17.00. «Сустрэча з музыкай». Перадача 2-я.
17.45. Ключ. Гісторыка-інфармацыйная праграма.
18.00. Парламенцкі веснік.
18.15. «На задворках Расіі». Частка 1-я.
18.45. Праграма «ЭКС».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Санта-Барбара». 38-я серыя.
20.20. Чэмпіянат СНД па плаванню.
20.55. Без рэтушы.
22.00. Весткі.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. «Вязглуздзіца».
23.30. «Руская гісторыя ў пасольстве Вялікабрытаніі».

29 красавіка

СЕРАДА

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Колер перамогі». Кінанарыс.
9.00. Музыка і спевы. 6-ы клас.
9.30. Тэлевізійны Дом кіно.
16.00. Футбол. «Тарпеда» (Мінск) — «Трактар» (Бабруйск).
17.45. «Мусавір». Дак. фільм.
18.00. Прамысловасць: цана свабоды. Перадача з Брэста.
18.30. «Пра бусла, зязюль і «зязюлянят». Дак. фільм.
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны (Гомель).
19.35. Наш каментарый. «Валійскія нарцысы».
19.40. Выбар шляху. Прыватызацыя ў Беларусі.
20.25. Калыханка.
20.45. Месяцавы каляндар агародніка.
21.20. «Рок і фартуна». Маст. фільм.
23.00. НІКа.

І канал. Астанкіна

5.00. Раніца.
7.30. «У гасцях у гномаў».
7.45. Дзіцячы музычны клуб.
8.45. «Зрите скорби наши...» Дак. фільм.
9.35. «Аншлаг, аншлаг». Я. Шыфрын.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.25. У свеце жывёл.
12.25. «Сцяжына ў Белаводдзе». Дак. фільм.
12.55. «Як дабіцца поспеху».
13.15. Тэлемікст.
14.00. Навіны.
14.20. Сёння і тады.
14.50. «Ганна Пятроўна». Маст. фільм. 1-я серыя.
16.00. «Рок макс». Эрык Клэптан і яго сябры.
17.00. Навіны.
17.20. Студыя «Палітыка» паказвае...
17.55. Футбол. Зборная СНД — зборная Англіі. У перапынку (18.45) — Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. «Пырскі шампанскага». Маст. фільм.
22.20. Маст. дак. фільм «Бабо» па матывах паэзіі І. Бродскага.
23.00. Навіны.
23.25. Фрыстайл.
23.50. «Кальвар-шоу».
0.35. Більярд. Чэмпіянат Еўропы.

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Нямецкая мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Дамашні клуб».
8.05. Нямецкая мова. 2-гі год навучання.
8.35. Праграма «Т».
9.05. «Яраслаўскія гулянні».
9.50. На пытанні адказвае Генеральны пракурор Расіі В. Г. Сцепанкоў.
10.50. Забаўляльная праграма.
11.50. «Санта-Барбара». 38-я серыя.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00. Весткі.
15.00. «Пасля дожджычку ў чацвер». Маст. фільм.
16.15. Хрысціянская праграма.
16.45. Т.Ін.Ка.
17.00. Тэлеагляд «Далёкі Усход».
17.45. Версія.
18.00. Тварам да Расіі.
18.15. Рэпартажы К. Мажэйкі.
18.45. «Танцверанда імя Дзяржынскага».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Невядомы Ізраіль». Фільм 5-ы.
20.20. Рэпарцёр.
20.35. М. Фрыш. «Дон Жуан, ці Любоў да геаметрыі». Тэлеспектакль.
22.00. Весткі.
22.25. Працяг тэлеспектакля «Дон Жуан, ці Любоў да геаметрыі».

30 красавіка

ЧАЦВЕР

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Рок і фартуна». Маст. фільм.
10.25. Гаворым па-беларуску.
10.50. «Зачараваны долар». Маст. фільм.
15.25. Усміхніся, «зорачка»! Конкурсная канцэртная праграма юных талентаў.
16.30. Навіны.
16.35. «Ці любіце вы тэатр?..»
17.35. «На парог мой села казка», «Футрачка для хмары». Мультфільмы.
18.00. «Быт, быт, быт...», «З чаго сарока кашу варыла». Дак. фільмы.
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны (Гродна).
19.35. Зачытайце маё пісьмо.
19.40. Роднае слова.
20.25. Калыханка.
20.45. Тыдзень беларускага ўрада.
21.00. Латарэя ўдачы.
21.05. «Жарт-крок».
21.50. «Пастка для адзінокага мужчыны». Маст. фільм.
23.10. НІКа.
23.25. Футбол-92. Вынікі тура. «Днепр» (Магілёў) — «Дынама» (Мінск).

1 канал. Астанкіна

5.00. Раніца.
7.30. «Пінгвіны». Мультфільм.
7.45. Фільм — дзецям. «Палын».
8.50. Дак. фільм «З вуснаў у вусны, з века ў век...»
9.25. Мастацкі фільм «Прыватны дэтэктыў, ці Аперацыя «Кааперацыя». Маст. фільм.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
12.10. Харавыя спевы Расіі.
12.40. Перадзел.
13.15. Тэлемікст.
14.00. Навіны.
14.25. «Ганна Пятроўна». Маст. фільм. 2-я серыя.
15.35. У свеце матораў.
16.05. «Квакша», «Прынцэса Мімо». Мультфільмы.
16.30. Дак. фільм «Рэта ўсё мае жыццё».
17.00. Навіны.
17.25. «Ікар і мудрацы». Мультфільм.
17.35. ...Да 16 і старэйшым.
18.15. Маст. фільм «Прыватны дэтэктыў, ці Аперацыя «Кааперацыя».
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. Рэпартаж ні аб чым.
20.50. Музыка ў эфіры.
22.50. Хвіліны паэзіі. І. Пуцяева.
23.00. Навіны.
23.25. «Відэадром».
23.55. «Ноч». Маст. фільм (Італія).

Канал «Расія».

7.00. Весткі.
7.20. Іспанская мова, 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Увага: здымаю!»
8.05. Іспанская мова. 2-гі год навучання.
8.35. Магіканe. Г. Багданава-Часнакова.
9.05. «К-2» прадстаўляе: «Абзац», «Кінограф», «3, 2, 1». Мастацка-публіцыстычны фільм «Асабістая справа Ганны Ахматавай».
11.40. Без рэтушы.
12.40. «Фонд адраджэння расійскай вёскі».
13.00. Весткі.
15.00. «Першы тайм». Урок настольнага тэніса.
15.15. Прадпрымальніцтва і традыцыі.
15.30. Паралельныя сусветы.
16.15. Ключ да сусветнага рынку.
16.45. Т. Ін. Ка
17.00. Дакументальная панарама. «Заўтра будзе свята».
17.30. Вольны час. «ТБ-атэлье».
17.45. Конкурс тэлегледачоў. «Барселона-92».
18.00. Парламенцкі веснік.
18.15. Студыя «Нотабене». «Трэцяе саслоўе».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Спецыяльны камерцыйны веснік.
19.40. Трэцім будзеш? Гутарка з Э. Радзінскім.
20.15. «Чалавек - невідзімка». Ілюзіяністка Л. Рацiяні.
20.30. У свеце аўта- і мотаспорту.
21.00. Пятае кола.
22.00. Весткі.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. Пятае кола. Працяг.
23.20. «Рэй Чарльз. Пяцьдзесят гадоў у музыцы».

1 мая

ПЯТНІЦА

Беларускае тэлебачанне

9.00. Наш каментарый. «Мера багацця».
9.10. «Як стаць «зоркай». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі.
11.25. Забаўляльная праграма.
12.15. «Дзе пачую талаку, туды ногі валаку...»
12.55. Забаўляльная праграма з удзелам артыстаў беларускай эстрады.
14.10. «Без сына не прыходзь». Мастацкі фільм з субцітрамі.
15.30. Студыя «Мэта». Арт-галерэя.
16.35. «Лясныя казкі». Мультфільм.
16.50. Клуб вясёлых і знаходлівых. Паўфінал рэспубліканскага турніру.
17.35. Песню бярыце з сабою.
18.35. Дак. фільм «126 слоў».
19.30. Песню бярыце з сабою. 2-е аддзяленне.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Тэлебіржа.
21.50. «Карнавал». Мастацкі фільм 1-я і 2-я серыі. У перапынку (23.05) — НІКа.

І канал. Астанкіна

7.00. «Дзень вясны». Лірычны канцэрт.
7.30. Фільм — дзецям. «Вяртанне Робін Гуда» (Індыя).
8.50. «Іншаземцы ў Расіі».
9.20. Канцэрт дзіцячых музычных калектываў.
10.20. «Балада пра салдата». Маст. фільм.
11.45. «Тры сустрэчы з В. Астаф'евым». Перадача 1-я.
12.35. «Багатыя таксама плачуць».
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.20. «Свет у вольны час».
15.15. «Эміль з Ленебергі». 5-я серыя «Як Эміль наладзіў свята для бедных» (Швецыя).
15.40. КВЗ-92.
17.30. «Палітбюро».
18.15. Мастацкі фільм «Крымінальны квартэт».
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. «Поле цудаў».
21.30. Міжнародны фестываль мастацтваў «Майскія зоркі». У перапынку (23.00) — Навіны

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. «Жыццё-быццё».
7.55. Тэлеасамблея.
8.40. Ляпсус.
9.20. «Віні-Пух і ўсе, усе, усе...»
10.00. «Ніхто не слухаў». Пра свабоду чалавека на Кубе (ЗША).
11.00. «Велікодныя мары». Мастацкі фільм.
12.30. «Вінілавыя джунглі».
13.00. Весткі.
13.20. «Цень». Мастацкі фільм.
14.55. Рэтра-студыя. Л. Міраў і М. Навіцкі.
15.35. Мульці-пульці.
15.50. «Скрыпач». В. Трацякоў. Частка 1-я.
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. Чэмпіянат Расіі па бальных танцах.
17.55. Эдзі Мітчэл у парыжскім казіно.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Фарс-мажор.
20.00. «К-2» прадстаўляе: «На экране — Амерыка».
20.30. «Паласатыя рэйс». Мастацкі фільм.
22.00. Весткі.
22.20. «Начны акцёрскі клуб». Выпуск 3-ці.
23.30. Праграма для аматараў «цяжкага рока».

2 мая

СУБОТА

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Два словы ў пісьме». Дак. фільм.
9.35. «Прыйшла і гавару». Маст. фільм.
11.00. Тыдзень планеты.
11.15. Канцэрт, прысвечаны 40-годдзю Дзяржаўнага хору імя Г. Цітовіча. 1-е аддзяленне.
12.25. «Акаіра» Мультфільм.
12.45. Канцэрт. хору імя Г. Цітовіча. 2-е аддзяленне.
13.55. «За годам — год». Да 80-годдзя пісьменніка У. Карпава.
14.35. «Гросмаэстра». Барыс Гельфанд.
15.05. «Суперкніга». Мультфільм. 2-я серыя.
15.40. Творы Ф. Ліста выконвае піяніст Томас Тэрына (ЗША).
16.25. Казка пра Залатога пеўніка. Плюсы і мінусы фірменнага гандлю. Вытворчае аб'яднанне «Белптушкапрам».
16.45. Літарынка.
17.25. Знешнеэканамічныя сувязі Рэспублікі Беларусь.
17.55. Футбол. «Дынама» (Мінск) — «Хімік» (Гродна).
19.50. Рэклама.
19.55. Дадатак да праграмы «Час пісьма».
20.25. «Парк культуры», «Балада пра Сокала і Зорку». Мультфільмы для дарослых.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.30. Тэлебіржа.
21.45. Мастаці фільм. «Рэгтайм» (ЗША). 1-я серыя.
23.05. Футбол-92. Вынікі тура.

І канал. Астанкіна

6.30. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.35. «Знаёмцеся: «Русіч». Пра дзіцячы спартыўны лагер.
8.00. ЭХ.
8.15. Цэнтр.
8.55. Забаўляльная праграма.
9.25. «Інстытут чалавека».
10.05. Маст. фільм. «Раз, два — гора не бяда».
12.05. Музычны кіёск.
12.35. «Багатыя таксама плачуць».
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.20. «Чырвоная імперыя» (Вялікабрытанія). Фільм 4-ы «Вораг народа».
15.15. «Пчала Мая».
15.40. «Чырвоны квадрат».
16.20. Маст. фільм «Лета на ферме» (ЗША).
18.00. Шчаслівы выпадак.
18.55. Футбол. «Спартак» (Масква) — «Тарпеда» (Масква).
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.35. Футбол. «Спартак» (Масква) — «Тарпеда» (Масква). 2-гі тайм.
21.20. Да і пасля поўначы. У перапынку (23.00) — Навіны.

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Крыніцы. «Паўночныя казкі».
8.00. Баскетбольны агляд НБА.
8.30. Неапазнаны Сусвет.
9.15. Эскулап.
9.30. М. Чудакова. «У нас у Айчыне».
10.00. Відэаканал «Плюс адзінаццаць».
12.00. Зігзаг удачы. Конкурсная праграма.
13.00. Весткі.
13.20. Апладысменты, апладысменты... Мастацкі фільм.
14.40. «Адзін дзень Андрэя Сцяпанавіча».
15.10. Чэмпіянат Расіі па бальных танцах.
16.05. Расійскае бюро падарожжаў.
16.50. «Залатая шпора».
17.35. Фільм-опера «Атэла» з Пласіда Дамінга ў галоўнай ролі. У перапынку: Рэклама; Весткі; Свята кожны дзень.
20.45. Адкрыццё тэатра клунады Т. Дуравай.
22.00 Весткі.
22.25. Прэзентацыя праграмы «Каламбія Пікчэрс».
22.55. Юбілейны канцэрт групы «Брава».
0.25. Конны спорт. Кентукі дэрбі». Трансляцыя з ЗША.

3 мая

НЯДЗЕЛЯ

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Пра вяртанне забыць». Мастацкі фільм.
10.00. Інфармацыйна-гуманітарная праграма Хрысціянскага тэлебачання «Сі-Бі-Эн» (ЗША).
11.00. Гамбіт.
11.30. «Спатканне з вальсам». Фільм-канцэрт.
12.15. Фанклуб.
13.00. НІКа.
13.45. Аднапавярховая Аўстралія. Тэленарыс.
14.30. Прэзентацыя Рэспубліканскага цэнтра нацыянальных мастацкіх праграм.
15.15. Тэлебом. Конкурсная музычная праграма з удзелам юных талентаў.
16.05. «Ласяня». Мультфільм.
16.15. «Тры кіты». Мастацка-публіцыстычная праграма.
17.00. Кінаэкран-92. Май.
18.30. Фестываль мастацтваў «Мінская вясна». Салісты: Коля Гімалетдзінаў (віяланчэль) і Алена Калеснічэнка (фартэпіяна).
20.00. Панарама.
20.25. Кінанарыс.
20.40. Калыханка.
21.00. Маст. фільм «Рэгтайм» (ЗША).
22.20. «Адчыненае акно». Мультфільм для дарослых.

І канал. Астанкіна

6.00. Гадзіна сілы духу.
7.00. Рытмічная гімнастыка.
7.35. Тыраж «Спортлато».
7.45. Спорт для ўсіх.
8.15. Раным-рана.
8.55. «Магчыма ўсё».
9.25. Ранішняя зорка.
10.15. Пад знакам «пі».
11.05. «Вясёлка». «Пяніны» (Польшча).
11.40. «Былое». Мецэнаты Мальцовы.
12.35. «Багатыя таксама плачуць».
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.20. Клуб падарожнікаў.
15.10. Тэлелоцыя.
15.20. Панарама.
16.00. «Хто з намі?» Перадача 10-я.
16.25. Палітычная кухня.
16.55. Уолт Дысней прадстаўляе...
17.45. Навіны.
18.00. Футбол. «Дынама» (Масква) — ЦСКА.
18.55. «Блакітны салдат». Маст. фільм (ЗША).
21.00. Вынікі.
21.45. Брэйн-рынг.
23.00. Навіны.
23.25. Акцёрскі Вялікдзень.
0.15. «Танцы, танцы, танцы». Зоркі бальнага танца Расіі і ЗША.

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Чэмпіянат свету па баскетболу сярод прафесіяналаў НБА.
8.20. «Супербоўл-92».
8.50. «Хочаце, верце...»
9.20. Вольны час. «Птушкі побач з намі».
9.35. «Скарбы зямлі разанскай».
10.05. «Суперкніга». 10-я серыя.
10.30. Аты-баты...
11.00. Расійская энцыклапедыя. «П. Бараноўскі».
11.30. Мегаполіс.
12.00. Зігзаг удачы.
13.00. Весткі.
13.20. «Піраты XX стагоддзя». Маст. фільм.
14.45. Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-І».
16.55. ТВ-сваццяя.
17.00. Конны спорт. «Кентукі дэрбі». Перадача з ЗША.
18.00. Момант ісціны.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Магі» (Францыя). Фільм 9-ы «Пляменніца».
20.00. Тварам да Расіі.
20.15. Шарман-шоў.
21.45. Лёгкаатлетычная эстафета па Садовым кальцы.
22.00. Весткі.
22.20. Спартыўная карусель.
22.30. Тэатральны раз'езд. Фестываль монаспектакляў у г. Пярмі.
23.25. Рок-кафэ. Навіны музыкі і кіно.

СУБОТНІМ ВЕЧАРАМ

ЦАРСКАЕ СЯЛО?

Гэта назва трансфармавалася з назвы Сарскае Сяло. Калісьці ў гэтых мясцінах любіла бавіць час на паляванні руская царыца Лізавета Пятроўна. А стаяла Сарскае Сяло на месцы заваяванай рускімі ў пачатку XVIII стагоддзя фінскай (а можа эстонскай?) мызы (сядзібы), якая называлася Саарымоіс, г. зн. «верхняя сядзіба». Пра Сарскае Сяло пісалі многія дзяржаўныя дзеячы і літаратары таго стагоддзя. Напрыклад, у М. Ламаносава ёсць «Ода... на аказаную ... літасць у Сарскім Сяле жніўня 27 дня 1750 года». Праз сорак год Г. Дзяржавін напісаў верш «Прагулка ў Сарскім Сяле». Але ў самым канцы 90-х гадоў XVIII стагоддзя ў таго ж Г. Дзяржавіна ўжо сустракаем назву Царскае Сяло. Так на пераломе двух стагоддзяў і адбылася замена літар у назве. А падчас вучобы А. Пушкіна ў ліцэі назва Царскае Сяло ўжо трывала ўвайшла ў мову, у гісторыю, у культуру Расіі.

Гэта адказ на пытанне, пастаўленае «Суботнім вечарам» 18 красавіка.

ПАШТОВЫ ТРАФАРЭТ

Мінімальная колькасць штрыхоў у паштовым трафарэце, для таго, каб можна было адрозніць лічбы адна ад адной, ... адзін! А для нуля можна было б выкарыстаць адсутнасць штрыха. Адзін з варыянтаў рашэння гэтай задачы паказаны на малюнку.

Наш чытач з Брэста Іван Кожух, які першым даслаў адказ, прапанаваў варыянты з двума і трыма штрыхамі. Ён таксама нагадаў, што ідэя такога трафарэту ўзнікала яшчэ ў пачатку XVIII стагоддзя, і А. Пушкін нават распрацаваў свой варыянт стылізаваных літар.

КРЫПТАГРАМА

Карыстаючыся ключавымі словамі, прачытайце ў клетках крыптаграмы, зашыфраванае выказванне М. Чарнышэўскага аб працы.

Ключавыя словы: а) 1, 2, 3, 4, 5—ядомы грыб рода сыраежак; б) 6, 7, 8, 9, 10—сцвярджэнне, якое трэба раскрыць; в) 11, 12, 13, 14—назва некаторых устаноў, кантор; г) 2, 15, 16, 17, 18—прамысловая праснаводная рыба; д) 19, 3, 20, 21—участак зямлі, прызначаны пад сядзібу; е) 22, 3, 23, 24—памяшканне для ўтрымання жывёлы.

Гэтую крыптаграму даслаў Мікола Ворчык з Лагойскага раёна.

ЁСЦЬ ЯШЧЭ АРЫГІНАЛЫ!

Мінчанін Аляксандр Лаўроў, відаць, жадаючы зарыгінальнічаць, даслаў у рэдакцыю крыжаванку і невялікую лагічную задачу. Але арыгінальнасць не ў гэтым. А ў тым, што ён устанавіў своеасаблівы прыз таму, хто першым дашле правільны адказ: дзесяць рублёў грашыма і купонаў на дзесяць рублёў. Трэба, аднак, сказаць, што ён дакладна ацаніў свае заданні—пры цяперашніх цэнах яны на большае і не цягнуць. Таму мы іх і не друкуем.

КРЫЖАВАНКА

Перакладзіце з рускай на беларускую мову наступныя словы:

Па гарызанталях: 1. Обезьяна. 4. Тайник. 8. Хозрасчет. 10. Цветень. 12. Бросок. 16. Порыв. 18. Досмотрщик. 19. Багор. 21. Стыд. 22. Чернотал. 23. Штукатурка. 27. Кузнечик. 28. Желна. 29. Упорство. 30. Доказательство. 31. Внимание. 33. Дворец. 36. Борец. 37. Течение. 38. Пшено.

Па вертыкалях: 2. Отгиб. 3. Чересседельник. 5. Трость. 6. Ответ. 7. Разиня. 9. Ломоть. 11. Усталость. 13. Опытник. 14. Поцелуй. 15. Исполнитель. 17. Брызгалка. 20. Чашка, кружка. 21. Улитка. 24. Вред. 25. Затылок. 26. Взятка. 32. Побелка. 33. Удар грома. 34. Стебель. 35. Кисть (украшение).

Склаў Станіслаў ПАЛАНЕВІЧ.
г. п. Фаніпаль,
Дзяржынскі раён.

АДКАЗЫ НА КРЫЖАВАНКУ, ЗМЕШЧАНУЮ 19 КРАСАВІКА

ФІЛЬМЫ ТЫДНЯ

● «ДЭПРЭСІЯ»
● «ЗІМОВАЯ ВІШНЯ-2»
● «РАЗДЗЕЛЕНЫ СВЕТ»
● «СВЕДКА»

Новая каляровая мастацкая кінастужка «ДЭПРЭСІЯ» пастаўлена рэжысёрам Алоізам Брэнчам на студыі «Дэкрым» па сцэнарыю Андрыса Калбергса. Яна знята ў жанры сацыяльна-псіхалагічнага дэтэктыва і расказвае пра свет наркамафіі з яго жорсткімі законамі і бесчалавечнай мараллю.

...Рыжанка Імалда — дзяўчына з няпростым лёсам. Бацька сядзіць у турме за растрату, маці загінула на яе вачах пры няясных абставінах. Усё гэта ўводзіць дзяўчыну ў цяжкі псіхалагічны шок. Крыху адышоўшы ад яго, Імалда ўладкоўваецца на работу ў рэстаран танцоўшчыцай начнога вар'етэ. Але тут яе чакаюць новыя ўдары лёсу. У выніку ракавога збегу акалічнасцей аказваецца ўцягнутай у барацьбу двух злачынных наркабандаў. І тады дзяўчына, даведзеная да адчаю, бярэ у рукі ружжо...

У галоўных ролях заняты Марына Майко, Ларыса Палякова, Гірт Якаулеў, Данатас Баніёніс, Альгіс Матуленіс, Арніс Лаціціс, Уладзімір Чапуроў і іншыя.

Гасразліковая студыя «Траецкі мост» пры ўдзеле амерыканскай фірмы «АРТВ» стварыла новую каляровую мастацкую кінастужку «ЗІМОВАЯ ВІШНЯ-2».

Пяць гадоў назад драматург Уладзімір Валуцкі і рэжысёр Ігар Масленнікаў знялі карціну пад назвай «Зімовая вішня», якая за мінулыя гады набрала не адзін дзесятак мільёнаў гледачоў. Стужка гэта — амаль класічная меладрама. Гераіня — маладая жанчына з неўладкаваным лёсам, — пакахала жанатага мужчыну і дзеля яго адмовілася ад выгаднага замужжа.

«Зімовая вішня-2» — працяг гэтай гісторыі. Да зместу першага фільма яна мае невялікія адносіны, бо галоўны герой тут ён, а не яна.

Мінула пяць гадоў. Сёння герою вось-вось «стукне пяцьдзесят». Выявілася, што яго каханая ўсё ж выйшла замуж за іншаземца. І вось яна на некалькі дзён прыязджае ў Ленінград разам з пяцігадовай дачкой і мужам. Былыя закаханыя сустракаюцца. І неўзабаве наш герой разумее, што ён яе па-ранейшаму кахае, а цяпер яшчэ больш — з-за недаступнасці, а таксама таму, што здагадваецца: гэта рыжавалосая дзяўчынка — яго дачка. Прыходзяць познія раскаянні, разуменне таго, што ён страшна памыліўся, не рызыкнуўшы звязаць свой лёс з гэтай жанчынай.

У фільме заняты папулярныя кінаакцёры Віталь Саломін, Алена Сафонава, Ірына Мірашнічэнка, Ніна Русланава, Ларыса Удавічэнка, Віктар Авілаў.

Кінамайстры Англіі знялі новую каляровую мастацкую кінастужку «РАЗДЗЕЛЕНЫ СВЕТ».

Паўднёвая Афрыка, 1963 год. У аснову карціны пакладзены сапраўдныя падзеі. Журналістка Дзіяна Рот, якая актыўна змагалася з расавай сегрэгацыяй, падвяргаецца праследаванням улад ПАР. Спецыяльны закон, які дазваляў арыштоўваць людзей і саджаць у турмы на 90 дзён без суда і следства, Дзіяна спазнала на сабе: яе арыштоўвалі, і не раз. Як пратэст супраць здзекаў турэмшчыкаў і пастаянных пагроз гераіня аб'явіла галадоўку. Тады яна атрымала дазвол паліцыі знаходзіцца пад хатнім арыштам. Але, даведаўшыся пра гібель сябра-афрыканца, Дзіяна разам са старэйшай дачкой, парушыўшы забарону, адправілася на яго пахаванне...

У венгерскім кіно эпохі Янаша Кадара, якая пачалася з 1956 года і працягвалася больш трыццаці гадоў, з галоснасцю было не так ужо дрэнна — нездарма ў часы «застою» мы бегалі, як за глытком паветра, на траплялыя да нас «крамольныя» венгерскія карціны. Тым не менш і ў венграў існавала свая «паліца». Гадоў дзесяць на ёй пыліўся фільм Петэра Бача «СВЕДКА». Зроблены ў 1969 годзе, ён толькі ў канцы 70-х быў паказаны венгерскім гледачам — і зрабіў уражанне выбуху бомбы.

У гэты час рушылася сцяна замоўчванняў культу асобы Маціяса Ракашы, «вернага вучня бацькі народаў таварыша Сталіна». Сапраўдную ж паўнату гучання гэта тэма набыла ў венгерскім кіно толькі ў другой палавіне 70-х. Тады і выйшаў на экран «Сведка» — саркастычная, трагіфарсавая стужка, герой якой, як яго ні спакушалі, ні падкуплялі, ні ламалі — не пакарыўся. І вось цяпер яе змогуць убачыць беларускія гледачы.

РАДЫЁ

26 красавіка

11.30 — «У вольную часіну». Музычная праграма. 12.00 — «Пад знакам «Ч». Марафон радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная» да гадавіны аварыі на Чарнобыльскай АЭС. 17.00 «Пціч — рака марская». Нататкі пісьменніка У. Глушакова. 18.00 — «Дудка беларуская». Праграма духоўнага адраджэння. 18.40—«Духоўная спадчына». Канцэртная праграма. 19.45 — Вячэрняя казка. 20.00 — Дзень нашага жыцця. 20.20 — Скарб. Навіны страхавой справы. 20.30 — Вячэрнія зарніцы. 21.00 — «У 5-й студыі, на Чырвонай». А. Асіпенка. «Крык чайкі». Радыёпастаноўка. 21.30 — да 110-годдзя з дня нараджэння Я. Купалы. «Тарасова доля». 21.55 — У. Міхно. «Горкі зефір». Апавяданне. 22.30 — Ветэран. Радыёчасопіс. 22.50 — Прагрэс. Весткі з рэспубліканскай Акадэміі навук. 23.10 — моладзі пра музычнае мастацтва. 0.01—1.00 — Начны канал.

НАДВОР'Е

25 красавіка

Сёння ўдзень па рэспубліцы істотных ападкаў не чакаецца. Тэмпература паветра ў Віцебску і Магілёве — 5—7, Мінску — 6—8, Гродна і Гомелі — 7—9, Брэсце — 9—11 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак характар надвор'я не зменіцца.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ
СЁННЯ Ў НУМАРЫ

«Пагоня». Газета ў газеце. Да візіту ў Польшчу кіраўніка беларускага ўрада В. Кебіча. «Хай будзе дзейсная любоў!» Велікоднае пасланне мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта.

Фотарэпартаж **«Адлічвае час атамны гадзіннік».**

«60 секунд».

Рэха Чарнобыля. **«Ядзерная меса».**

Старое. Добрае. Вечнае. Гутарка нашага карэспандэнта з біскупам Пінскім і Лунінецкім Стэфанам.

Нататкі публіцыста. **«Патрабуюцца капрызныя».**

Відавочнае — неверагоднае. **«Небяспечная рыса на гадзінніку Ісіды».**

«Злодзеі ў пагонах». У гэтай гісторыі ўсё незвычайнае...

Па вашых просьбах. **Рэцэпт выпісвае прырода».** 12 запаведзей Парфірыя Іванова.

Рэклама. Аб'явы.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

26 красавіка

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.40. «Дарога да вечнай любові». Інфармацыйна-гуманітарная праграма Хрысціянскага тэлебачання «Сі-Бі-Эн» (ЗША).
10.10. Светлае Хрыстова Уваскрэсенне. Велікоднае набажэнства ў Мінскім Свята-Духавым кафедральным саборы.
12.00. Велікодны канцэрт. Трансляцыя з Беларускага тэатра оперы і балета.
13.30. НІКа.
14.15. Час пісьма.
14.45. Гановер—Гомель. Дабрачынная дзейнасць арганізацый Германіі.
15.10. Чарнобыль — наш боль.
17.10. Студыя «Тэлесябрына». «Вялікдзень».
17.35. «Суперкніга». Мультфільм. 1-я серыя.
18.10. «Мінская брама». Канцэрт Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Рэспублікі Беларусь.
19.00. Панарама.
19.25. Запрашаем на вячоркі. Вялікдзень у Ашмянах.
20.25. Калыханка.
20.45. «Каскад». Кантакт. Інфармацыя. Рэклама.
20.55. «Дарога да храма». Тэленарыс.
21.15. Маст. фільм «Кармэн» (Іспанія).
22.55. «Шанц». Шоу-гульня.

І канал. Астанкіна

9.10. «Магчыма ўсё». Гумарыстычная перадача.
9.40. Новыя імёны.
10.30. «Мужнасць і гераізм пажарных Чарнобыля». Дак. фільм.
10.50. Мастацка-публіцыстычны фільм. «Вечная ісціна».
11.55. «Матадор». Аб творчасці Ж.-Л. Гадара.
12.55. «Багатыя таксама плачуць» (Мексіка).
14.00. Навіны.
14.20. Дыялог у прамым эфіры.
15.05. Марафон-15.
15.55. «Дзяўчынка плюс дракон». Мультфільм.
16.05. Панарама.
16.45. Тэлелоцыя.
16.55. Уолт Дысней прадстаўляе...
17.45. Навіны.
18.00. ТВ «Нява». «Хто з намі?»
18.20. Клуб падарожнікаў.
19.10. ІІІ Міжнародны тэлефестываль «Ступень да Парнаса».
21.00. Вынікі.
21.45. Маст. фільм «Евангелле ад Матфея» (Італія). У перапынку (23.00) — Навіны.

Канал «Расія»

8.20. Міжнародны турнір па мастацкай гімнастыцы на прыз часопіса «Мир женщины».
9.20. Тэлекрасворд.
9.50. Свята дзіцячай духоўнай кнігі ў Калоннай зале Дома саюзаў.
10.30. Аты-баты...
11.00. Ісціна—лепшы сябар. Тэлеконкурс юрыстаў.
12.00. Вечар у тэатры-кабарэ «Лятучая мыш».
13.00. Весткі.
13.20. «Незвычайныя прыгоды Карыка і Валі». 2-я серыя.
14.25. Вінілавыя джунглі. Навіны грамзапісу.
14.55. Экспертыза.
15.10. Цырк на сцэне. «Клоуншоу».
16.00. Тэлеасамблея. «Мост добрасуседства».
16.40. ТВ-сваццяя.
16.45. Чэмпіянат свету па баскетболу сярод прафесіяналаў НБА.
17.45. «Любы, дарагі, каханы, адзіны». Маст. фільм.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Магі» (Францыя). Фільм 8-ы «Ах, ужо гэтая сцяна».
20.00. Тварам да Расіі.
20.15. Акцыя «Пелікан» у гасцях у Тэатра сатыры.
21.15. «Зураб Саткілава запрашае». Частка 1-я.
22.00. Весткі.
22.20. Спартыўная карусель.
22.30. «Зураб Саткілава запрашае». Частка 2-я.
23.30. «Рок-кафэ». Навіны музыкі і кіно (Італія—Расія).

Наступны нумар газеты «Звязда» выйдзе ў сераду, 29 красавіка г. г.

Галоўны рэдактар
У. Б. НАРКЕВІЧ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў—32-04-52, 32-41-92, навін—32-15-02, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91.

ПА НУМАРУ ДЗЯЖУРЫЛІ: член рэдакцыйнай калегіі Людміла Рыжанкова, першы намеснік адказнага сакратара Яўген Ляхаў, старшы карэктар Вікторыя Кляновік.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Тыраж 81.098. Індэкс 63850.
Зак. № 85.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 21.05.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12